PACT
ZAANDAM
OOST
2024-2044

We zien je in Zaandam-Oost

Uitvoeringsplan 2024-2027

Pact Zaandam-Oost

Foto voorzijde:
V.l.n.r. Abdulrahman, Sawan, Hanan en Sara.

Beste lezer,

Alsjeblieft: voor je ligt het uitvoeringsplan 2024-2027 van het Pact Zaandam-Oost!

Na een succesvolle start in de wijken Poelenburg en Peldersveld besloten we begin dit jaar: we zorgen dat de kinderen in Zaandam-Oost een kansrijke toekomst krijgen. Dat legden we vast in een Pact. En dat woord 'Pact' nemen we heel serieus: het is een bondgenootschap. Tussen Rijk, gemeente, organisaties én bewoners in Zaandam-Oost. We zijn er ontzettend blij mee dat iedereen 'ja' heeft gezegd tegen dat bondgenootschap.

Samen werken we langs 5 opgaven aan een kansrijke toekomst: Jeugd, Participatie & Armoede, Wonen, Veiligheid en Gezondheid. In dit plan vertellen we wat we de komende 4 jaar binnen elk van die opgaven extra gaan doen, naast alles wat er sowieso al gebeurt. We leggen kort uit waarom, door wie, hoe we dat betalen en welke resultaten ons dat binnen 4 jaar moet opleveren. Daar houden we elkaar aan. Ons principe? We werken vanuit de logica van de wijken en gaan proberen en dóén. Fouten maken mag, zolang we er maar van leren en de afgesproken doelen bereiken.

We zijn trots op de successen die we de afgelopen 3 jaar in Poelenburg en Peldersveld hebben geboekt. Maar ze zijn vooral een goed begin: we pakken nu door. Natuurlijk kan niet alles meteen gebeuren – verandering kost tijd en de horizon is niet voor niks 2044. Daarom werken we in etappes, zoals nu tot 2027.

Aan het uitvoeringsplan hebben ontzettend veel bewoners en organisaties meegewerkt. Het is van ons allemaal. En dit plan is misschien wel het belangrijkste onderdeel van ons Pact. Want goede plannen vormen de basis voor waardevolle uitkomsten. Vooral voor de kinderen in Zaandam-Oost: hun toekomst hangt ervan af. Onze ambitie is dus groot. Maar onze vastberadenheid om dit te laten slagen ook. Want we zien je, in Zaandam-Oost.

Help jij ook mee?

Het dagelijks bestuur van het Pact Zaandam-Oost.

Inhoudsopgave

LEESWIJZER 4
NOG EVEN IN HET KORT: HET PACT ZAANDAM-OOST 4
ONZE JEUGD KRIJGT DE TOEKOMST 6
EN... ACTIE! 9
OPGAVE 1 - JEUGD 10
OPGAVE 2 - PARTICIPATIE & ARMOEDE 17
OPGAVE 3 - FIJN WONEN 21
OPGAVE 4 - VEILIGHEID 26
OPGAVE 5 - GEZONDHEID 31
ZO WERKEN WE 36
RAPPORTEREN, MONITOREN EN MIDDELEN 37
BIJLAGE 1: OVERZICHT INTERVENTIES PER OPGAVE 39
BIJLAGE 2: TOELICHTING OP DE MONITORING 53
BIJLAGE 3: BEGROTING PER OPGAVE 54

LEESWIJZER

De opbouw van dit document is als volgt. We starten met een korte terugblik op het Pact Zaandam-Oost. We vertellen over het wat en waarom.

In '*Onze jeugd* heeft de toekomst' lees je wat onze ambitie is voor de komende vier jaar: hoe gaan we de basis leggen voor die kansrijke toekomst in 2044?

In '*En... actie!*' vertellen we over hoe we dit uitvoeringsplan hebben opgezet. Over de samenhang van alle activiteiten. En hoe dat vooral geen projectencarrousel is.

Vervolgens leggen we *per opgave* uit wat onze ambities en doelen zijn, wat we daarvoor nodig hebben en hoe we dat gaan waarmaken.

Het voorlaatste hoofdstuk, *'Zo werken we'*, legt uit hoe de organisatie rondom het Pact Zaandam-Oost precies in elkaar zit en werkt.

We eindigen met '*Rapporteren, monitoren en middelen*'. Daarin ontdek je hoe we de interventies gaan monitoren en een vinger aan de pols gaan houden. Maar ook hoe we dit allemaal gaan betalen en wat we daarover als partners hebben afgesproken met elkaar.

Tot slot vind je in de bijlagen een uitgebreide toelichting op de interventies: de aanleiding, wie waar verantwoordelijk voor is, wat de kosten zijn per interventie en welke smart-geformuleerde resultaten we willen behalen. Ook vind je hier een op interventie niveau uitgewerkte begroting.

Nog even in het kort: het Pact Zaandam-Oost

DE KLOOF

We wonen met z'n 161.000-en in Zaanstad. De meesten van ons zijn gelukkig en kunnen goed meedoen. Maar dat geldt jammer genoeg niet voor iedereen. Want met een deel van de inwoners van Poelenburg, Peldersveld, Hoornseveld, Kogerveldwijk, Rosmolenwijk en Zaandam-Zuid gaat het niet zo goed als in de rest van de stad en in Nederland. Zij hebben elke dag zorgen. Over geld. Over hun gezondheid. Over de veiligheid in hun buurt. Over hun toekomst of die van hun kinderen. Er is een kloof: mensen die in de ene buurt wonen, hebben meer kansen dan mensen uit een andere buurt.

Dat is trouwens niet alleen in Zaanstad aan de hand. Ook andere grote steden in Nederland zien dat er een steeds groter verschil is tussen hun inwoners en wijken.
15 burgemeesters trokken daarover aan de bel bij het Rijk. En niet tevergeefs: het Rijk lanceerde in 2022 het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid om 20 gebieden - in 19 steden - te ondersteunen.

HET PACT

In 2020 zijn we in Zaanstad gestart met het Pact Poelenburg en Peldersveld. En op 15 januari 2024 zijn we nog een stap verder gegaan: meer dan 40 organisaties hebben hun handtekening gezet onder het Pact Zaandam-Oost. Schoolbesturen, woningbouwcorporaties, bewonersorganisaties, culturele instellingen, zorginstanties, gemeente, het Rijk, bedrijfsleven, politie en nog heel wat anderen beloofden zo zich 20 jaar lang (één generatie) **samen** in te zetten voor de ambitie van dit Pact: **kinderen in Zaandam-Oost krijgen alle kansen om hun talenten maximaal te ontwikkelen en op een kansrijke toekomst.** Zodat die kloof in 2044 verdwenen is.

WE ZIEN JE IN ZAANDAM-OOST

In het Pact Zaandam-Oost analyseerden we de situatie in Zaandam-Oost. Je vindt er de cijfers en de verschillen met de rest van de stad, wat er goed gaat en wat er niet goed gaat, waar bewoners en waar organisaties zich zorgen om maken. De grote verschillen die je in de wijken terugziet, willen we niet en kunnen we ons ook niet permitteren. Daar gaan we dus mee aan de slag. En we hebben afgesproken dat de **bewoners** van Zaandam-Oost in het uitvoeringsplan **centraal** staan. Want iedereen wil en moet gezien worden. Alleen zó doorbreken we het patroon van de afgelopen tientallen jaren. Een patroon waarin veel bewoners vaak van generatie op generatie moeite hebben om zelfstandig goed mee te doen in onze samenleving.

Als we willen zorgen dat al onze inwoners een kansrijk leven hebben, dan hebben ze daar iets voor nodig. Bouwstenen die voor ieder mens in het leven belangrijk zijn: **een goede jeugd**, mee kunnen doen **(participeren)** en bestaanszekerheid hebben **(geen armoede)**, **gezondheid**, **fijn kunnen wonen** en **veiligheid**. Zorgen dat iedereen in Zaandam-Oost die bouwstenen heeft, dát is onze opgave als we onze ambitie willen waarmaken.

UITVOERINGSPLAN

In het Pact hebben we beschreven hoe we werken. Dit uitvoeringsplan is het logische vervolg daarop. Voor het opstellen van het uitvoeringsplan hebben we per opgave verschillende sessies en bewonersavonden gehouden. Professionals en bewoners leverden daarin hun input en dachten en werkten mee. De aanvragen en de middelen vanuit de SPUK Kansrijke Wijk, de Regio Deal en het Volkshuisvestingsfonds zijn belangrijk voor ons uitvoeringsplan. Ze zijn tijdelijk, maar we kunnen er interventies door ontwikkelen en starten met de uitvoering. Het borgen van die interventies is voor ons cruciaal. Zo zorgen we namelijk voor een blijvende, duurzame aanpak.

In dit uitvoeringsplan lees je met welke acties we de komende vier jaar aan de slag gaan om te zorgen dat we de ambitie van het Pact Zaandam-Oost halen. Maar ook wie die acties voor hun rekening nemen en hoe we ze coördineren, financieren en meten. Overigens: de acties in dit uitvoeringsplan zijn niet in beton gegoten. Als we iets hebben geleerd, dan is het wel dat de wereld om ons heen snel verandert. Gesprekken met bewoners, signalen van professionals of omstandigheden buiten ons om kunnen maken dat we andere of meer prioriteiten moeten stellen. Daar zullen we dan altijd pragmatisch mee omgaan en onze plannen daarop aanpassen!

Dit uitvoeringsplan laat zien welke interventies vanuit de samenwerking in Zaandam-Oost worden uitgevoerd. Het is de ‘plus’ op het reguliere werk. En in dat reguliere werk gebeurd veel goeds. Denk aan de inzet en betrokkenheid van leerkrachten, brugfunctionarissen, regisseurs van de wijkteams, jongerenwerkers, wijkbeheerders, wijkagenten en handhavers. Het mooiste is als partners vanuit hun opdracht en betrokkenheid zèlf mooie verbindingen maken en hiermee Zaandam-Oost verder versterken.

Onze jeugd krijgt de toekomst

Onze uitdaging: In het Pact Zaandam-Oost liet de analyse het al zien: de nood is hoog en de uitdaging groot. Wat waren nou ook alweer de belangrijkste punten uit die analyse? We zetten ze hieronder nog eens op een rij.

Risico op een onderwijsachterstand
In elke samenleving zijn er kinderen met een hoger risico op een onderwijsachterstand. Over heel Nederland is dat 15% van alle kinderen. In sommige Zaanse wijken ligt dat percentage veel hoger. In onze stad woont meer dan de helft van de peuters en basisschoolleerlingen met zo'n risico in Zaandam-Oost: maar liefst 58%. En als we het hebben over basisscholen met een A-status (scholen met veel kinderen die risico lopen op een onderwijsachterstand), staan in Zaanstad 12 van de 18 in Zaandam-Oost[1]. Die scholen moeten intensief inzetten op kwaliteit en interventies. Onze kinderen in dit deel van de stad scoren meestal lager op hun citotoets en krijgen veel vaker een schooladvies voor vmbo dan voor havo en vwo[2]. Ook zijn de meeste basisscholen er sterk gesegregeerd. En het verschil tussen kinderen van ouders met een andere sociale en economische achtergrond wordt er steeds groter.

Armoede en participatie
In Zaandam-Oost wonen veel mensen die leven rond de armoedegrens: mensen met schulden[3], anderstaligen of laaggeletterden[4]. Ook kunnen ze vaak om allerlei redenen moeilijk aansluiting vinden bij de arbeidsmarkt. De arbeidsparticipatie van inwoners uit Zaandam-Oost (62%) is lager dan het Zaans gemiddelde (68%).[5] Inwoners uit Zaandam-Oost hebben meestal minder te besteden, op een paar buurten na. Het gemiddelde inkomen per jaar is er namelijk een stuk lager dan in de rest van Zaanstad[6]: bijna € 4.000 per persoon. Ook wonen er meer mensen met een bijstandsuitkering dan in de rest van Zaanstad[7].

Slechtere woonomgeving
De woon- en leefomgeving in Zaandam-Oost scoort structureel een onvoldoende vergeleken met de rest van Zaanstad en Nederland[8]. Woningen zijn er eenzijdig en goedkoop en er zijn verhoudingsgewijs meer huur- dan koopwoningen. Net als in heel Nederland is er ook hier een woningtekort. Onze bewoners geven ook aan dat er andere woningen nodig zijn om een betere mix van mensen te krijgen in de wijken. Woningen in Zaandam-Oost hebben bovendien vaker een energielabel E t/m G.[9] en er is een verhoogd betaalrisico op corporatiewoningen.[10]

Onveiligheid
Onze bewoners in Zaandam-Oost voelen zich flink minder veilig dan mensen in de rest van Zaanstad.[11] Het aantal high-impact-crimes is er groter[12] en de krachtige criminele netwerken in deze wijken hebben een sterke aantrekkingskracht op een deel van de jeugd die er woont. Er is een verhoogd risico op jonge aanwas in drugscriminaliteit.[13]

Slechtere gezondheid
Jong en oud in Zaandam-Oost heeft een slechtere gezondheid dan de mensen in de rest van de stad. Denk aan ernstige obesitas, gebitsproblemen, meer stress, eenzaamheid, angsten en depressies. Inwoners met psychische problemen wonen vooral in deze wijken[14][15]. Gezondheidsklachten zijn vaak een teken dat er meer aan de hand is. En als ze langer duren, staan ze in de weg om vooruit te komen.
Ook de verbondenheid tussen mensen is laag[16]. Oost-Europese arbeidsmigranten, vooral Bulgaren, vinden steeds vaker hun weg naar Zaandam-Oost[17]. Die toestroom van kwetsbare mensen heeft grote impact op alle leefgebieden.

Integratie gaat niet vanzelf
De vijf wijken van Zaandam-Oost kenmerken zich door een zeer diverse bevolkingssamenstelling. Er wonen relatief veel bewoners met een Turkse achtergrond, en in mindere mate Marokkaans, Surinaams of anders niet-westers. Die culturele diversiteit maakt ons gebied uniek en dat willen we koesteren. Het vraagt tegelijkertijd wel om specifieke aandacht voor de sociale samenhang, de leefbaarheid en het welzijn. Polarisatie en verdeeldheid liggen op de loer en het gevaar van een parallelle samenleving is reëel. Dit vraagt aandacht en inzet van alle partners om hier bewust mee om te gaan en met hun inzet bij te dragen aan een inclusieve, leefbare samenleving, bijvoorbeeld door in de uitvoering consequent besef te hebben van de culturele verschillen en hierop in te spelen. Dat doen we in alle opgaven, als integrale missie.

Het Pact is gericht op het vergroten van kansen en het bieden van perspectief om zo alle inwoners uit te dagen om volwaardig mee te doen in de samenleving, gewaardeerd, gezien en erkend te worden, zowel in de verschillen en als in de gezamenlijkheid. Dit doen we mèt de bewoners, gemeenschappen en betrokken organisaties samen.

1 *Dashboard verwachte onderwijsachterstanden CBS*
2 *Dashboard Focus Gebieden, Onderwijs in Cijfers Zaanstreek*
3 *Zie bijvoorbeeld kernindicatoren NPLV of Schuldenproblematiek in beeld, CBS 2021*
4 *Woonzorgwijzer Noord-Holland 2020*
5 *Bron: CBS 2020*
6 *Bronnen: Dashboard Focus Gebieden, Zaanstad in Cijfers*
7 *Bron: CBS 2020*
8 *Leefbaarometer 2020*
9 *Dashboard Focus Gebieden*
10 *Dashboard Focus Gebieden*
11 *Zaanse veiligheidsindex, 2021, gebaseerd op de landelijke Veiligheidsmonitor*
12 *Dashboard Focus Gebieden*
13 *Bron: Dashboards Focus gebieden en Zicht op ondermijning*
14 *Buurtatlas RIVM, 2020*
15 *Bron: CBS 2019, buurtatlas RIVM 2020*
16 *Zie bijvoorbeeld de schaalscore sociale cohesie in de Zaanse Wijkenmonitor*
17 *Pact Zaandam-Oost*

En dit vraagt iets van de organisaties en de professionals, maar ook van bewoners zelf. Er gelden bijvoorbeeld vanuit Nederland soms andere verwachtingen in de rolopvatting van ouders als het gaat om opvoeding en de leerontwikkeling van kinderen, dan sommigen bewoners vanuit hun culturele achtergrond zijn gewend. Over die verwachtingen moeten we het met elkaar hebben en elkaar ook op durven en kunnen aanspreken als het fout dreigt te gaan. In het belang van de kinderen, want we willen dat de volgende generatie niet meer belemmert wordt om mee te doen in de samenleving. Dat is ook het Pact: te vragen om je blik te richten op een kansrijke toekomst en hier ook zelf maximaal aan bijdragen.

Samenvattend

De wijken in Zaandam-Oost hebben te maken met een concentratie en stapeling van risico's van problemen op het gebied van leefbaarheid, wonen, werkloosheid, armoede, gezondheid, onderwijs, woon- en leefomgeving, veiligheid, georganiseerde en ondermijnende criminaliteit[18]. Er is sprake van een overbelast systeem, waarin professionals vaak vastlopen bij het aanpakken van complexe problematiek.

Groei je als kind op in een kwetsbare wijk, dan heb je veel minder kansen in het onderwijs en later op een goed inkomen. Dat geldt ook voor een deel van de kinderen in Zaandam-Oost[19]. We weten hoe belangrijk gemengde buurten en scholen zijn voor de ontwikkeling van wijken en de jongste bewoners[20]. Waar je wieg staat, wat je afkomst en de sociaal-economische status van het gezin waarin je opgroeit is, bepaalt je startpositie en heeft (grote) invloed op je toekomst. En dat willen we doorbreken. Door hier samen aan te werken. We reiken de hand en ondersteunen waar nodig, maar vragen bewoners ook om een extra stap te zetten. Door de taal beter te leren, nog meer betrokken te zijn bij de opvoeding, te stimuleren waar kan en te begrenzen waar nodig.

18 *Kernindicatoren NPLV*

19 *Zie bijvoorbeeld Kansenatlas SEO 2021, Dashboard onderwijsachterstanden CBS 2021 en de Kansenkaart Zaanstad 2021*

20 *'Sturen op gemengde wijken', onderzoek Platform 31, 2018*

ONZE AMBITIE

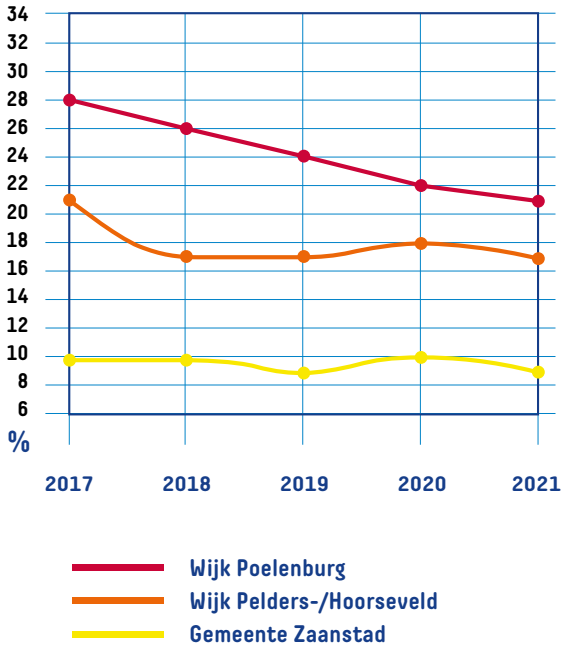
In het Pact Zaandam-Oost hebben we het samen afgesproken: we zorgen dat de jeugd in Zaandam-Oost vanaf nu wél een kansrijke toekomst krijgt. Want met een stad gaat het zo goed als het met zijn inwoners gaat.

Hoe goed het gaat met onze inwoners zien we aan de kansen die onze jeugd krijgt, hoe goed iedereen in Zaandam-Oost kan meedoen en financieel kan rondkomen, hoe gezond bewoners zijn, hoe fijn hun woonsituatie is en hoe veilig ze zich voelen. Dát zijn onze opgaven. We vergelijken de uitkomsten met de rest van Zaanstad.

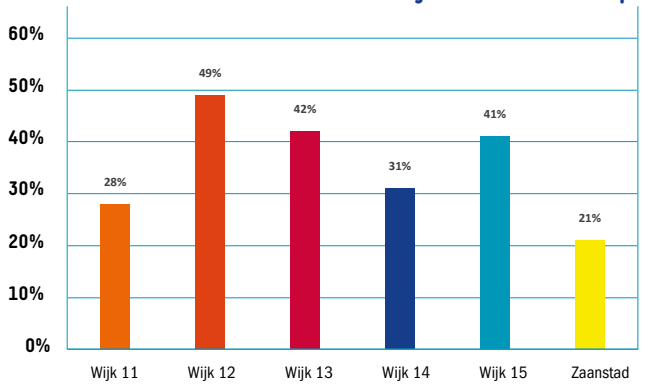
Onze ambitie is dat die vijf opgaven over 20 jaar minimaal op het gemiddelde van de stad zitten. En dat we over 10 jaar al zichtbaar verschil maken. In Poelenburg en Peldersveld zagen we de afgelopen paar jaar al dat dat kan. Dat de lat hoogt ligt, maar dus niet onhaalbaar is. Het aandeel minderjarige kinderen in minimahuishoudens daalt bijvoorbeeld in deze wijken (zie grafiek hiernaast), het aandeel peuters en kinderen met een verwacht risico op onderwijsachterstanden daalt ook, langzaam maar zeker[21].

21 *Dashboard verwachte onderwijsachterstanden CBS*

Percentage minderjarige kinderen in minimahuishoudens.

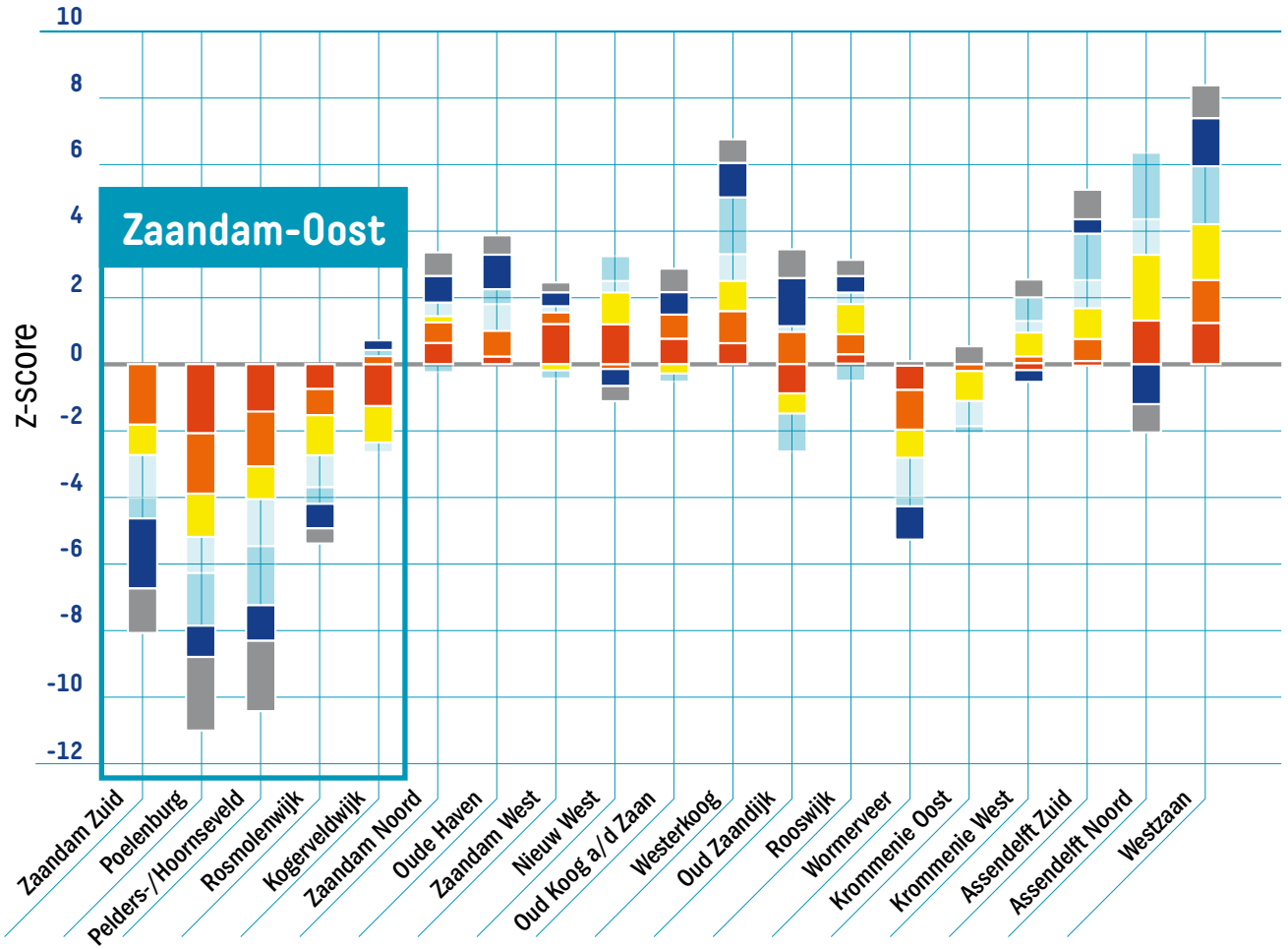
Verwachte onderwijsachterstanden peuters en basisschoolleerlingen

Wijk 11 Zaandam Zuid	415
Wijk 12 Poelenburg	560
Wijk 13 Pelders- en Hoornseveld	520
Wijk 14 Rosmolenwijk	240
Wijk 15 Kogerveldwijk	190
Zaanstad	3325

Meer dan de helft van de kinderen met verwachte onderwijsachterstanden in ZSTD woont in Zaandam Oost (58%)

KANSENGELIJKHEID

Het staafdiagram toont de kansenongelijkheid aan van bewoners in Zaandam-Oost ten opzichte van de rest van Zaanstad. Deze bewoners maken (veel) meer kans op onderwijsachterstanden, armoede, schuldenproblematiek en gezondheidsproblematiek.

Bron: Factsheet Kansenkaart Zaanstad 2016 en 2019

LEGENDA

- Opleiding [z-score] (*1)
- Laaggeletterdheid [z-score] (*2)
- Inkomen [z-score] (*3)
- Wonen [z-score] (*4)
- Gezondheid [z-score] (*5)
- Eenoudergezinnen [z-score] (*6)
- Niet-westerse migratieachtergrond [z-score] (*5)

Nullijn = gemiddelde Zaanstad

Het is duidelijk: we hebben flink wat werk te doen. En de afgelopen jaren laten zien dat we echt verschil kunnen maken. Dat geeft hoop – maar het is tegelijkertijd ook nog maar een begin. Het Pact loopt niet voor niks tot 2044. Het is een kwestie van een lange adem en die hebben we met z'n allen.

En... actie!

In het Pact Zaandam-Oost staat een uitgebreide analyse van de wijken die we willen verbeteren. Die analyse kwam niet uit de lucht vallen: we baseerden ons op cijfers van gerenommeerde instituten, grondig onderzoek en we interviewden ruim 300 bewoners en professionals. Daaruit is de ambitie van ons Pact voortgekomen.

De afgelopen maanden hebben we de thema's en hun doelen uitgewerkt. Wat is waar precies het probleem, waar schieten we tekort en hoe gaan we daar de komende vier jaar verandering in brengen? In bijlage 1 laten we alle interventies zien die we gaan uitvoeren. En lees je wie wat gaat doen, welke resultaten we willen behalen en wat er nodig is om te starten.

ANDERS DENKEN, ANDERS DOEN

Als we blijven doen wat we deden, dan krijgen we wat we kregen. Anders denken – de bewoner centraal - en anders werken – in samenhang met elkaar – is de enige manier om onze langetermijnambities over 10 en 20 jaar waar te maken. En om het maar even duidelijk te stellen: het Pact Zaandam-Oost is géén projectencarrousel. We gaan het daadwerkelijk anders doen. We gaan op nieuwe manieren samenwerken, aan elke opgave. En we zijn sámen verantwoordelijk voor het resultaat.

De afgelopen jaren hebben we hard gewerkt aan het opbouwen van aanpakken op de opgaven. Daarbij hielden we altijd het centrale doel van het Pact voor ogen. Maar we gaan vanaf nu nog een stap verder in het samenwerken en de samenhang van de aanpak.

SAMEN DOEN

Integraal met elkaar samenwerken: dat is waar de enorme kans ligt om elkaar te versterken. De opgaven lopen in de wijk namelijk dwars door elkaar heen. Wat er thuis, op school of op straat gebeurt heeft allemaal direct invloed op onze jeugd. Willen we hun toekomstkansen versterken, dan kunnen we dat dus nooit vanuit één opgave of discipline doen. Om maar een voorbeeld te noemen: als we investeren in de mentale en fysieke gezondheid van bewoners, dan levert dat bijvoorbeeld niet alleen wat op voor de opgave Gezondheid, maar ook voor die van Participatie & Armoede. Mensen worden weer arbeidsfit of kunnen op een andere manier weer meedoen in de samenleving. En de investering in nieuwe schoolgebouwen op goede locaties geeft niet alleen fysiek een impuls aan de wijken. Het geeft kinderen en ouders ook een gevoel van trots en trekt mogelijk ook leerkrachten en ouders over de streep om te kiezen voor deze scholen. We doen dan niet alleen iets aan het lerarentekort, maar ook aan de segregatie op de scholen.

We moeten het letterlijk samen doen. Dat betekent dat we elkaar door en door moeten kennen. Wie draait waar aan welke knoppen en hoe kunnen we elkaar daarbij versterken? Waar zitten de koppelkansen, waar kunnen we meerdere vliegen in één klap slaan? En hoe kunnen we onze interventies goed laten bijdragen aan meerdere ambities? Voor een deel doen we dat nu al, maar we gaan dat de aankomende jaren verder onderzoeken en uitwerken.

P.S. Wil je de feiten en cijfers in Zaandam-Oost per thema nog eens teruglezen? Dat kan! Je vindt ze in het Pact Zaandam-Oost.

OPGAVE 1 - JEUGD

KINDEREN DIE OPGROEIEN IN ZAANDAM-OOST MOETEN DEZELFDE KANSEN HEBBEN OP TALENTONTWIKKELING EN EEN KANSRIJKE TOEKOMST ALS KINDEREN IN ANDERE DELEN VAN DE STAD.

– Pact Zaandam-Oost

De analyse in het kort

In Zaandam-Oost hebben kinderen niet dezelfde kansen op een goede toekomst als kinderen in andere delen van de stad.

Voorschoolse periode
In Zaandam-Oost worden meer kinderen te vroeg en met een laag geboortegewicht geboren dan in andere delen van de stad. Aanstaande ouders in deze wijken wachten vaak te lang, meestal pas na de eerste cruciale 10 weken van de zwangerschap, om een verloskundige te raadplegen. Belangrijke zorg wordt gemist of begint te laat.

Als er wel op tijd hulp komt, worden verloskundigen in Zaandam-Oost vaker geconfronteerd met complexe maatschappelijke problemen, die verloskundigen niet kunnen oplossen. We zien bovendien een toename van zeer kwetsbare zwangere vrouwen waarbij sprake is van stress als gevolg van problematiek rondom bijvoorbeeld armoede of huiselijk geweld. Deze problematiek zorgt voor een verhoogd risico op een ontwikkelingsachterstand en gezondheidsproblemen voor het ongeboren en hele jonge kind.

In Zaandam-Oost ontbreekt het ouders die vanwege migratie naar Nederland zijn gekomen vaak aan kennis over de Nederlandse (voor)schoolse systemen. Ook zien we dat ouders vaker de voorzieningen wantrouwen, onder andere door de Toeslagenaffaire. Ouders willen het beste voor hun kind, maar het ontbreekt soms aan een sociaal vangnet, mentale ruimte, financiële middelen en/of kennis over hoe aan die betrokkenheid invulling te geven. Veel kinderen groeien bovendien op in gezinnen waar thuis geen Nederlands wordt gesproken, wat kan zorgen voor een achterstand in de Nederlandse taal als zij naar school gaan.

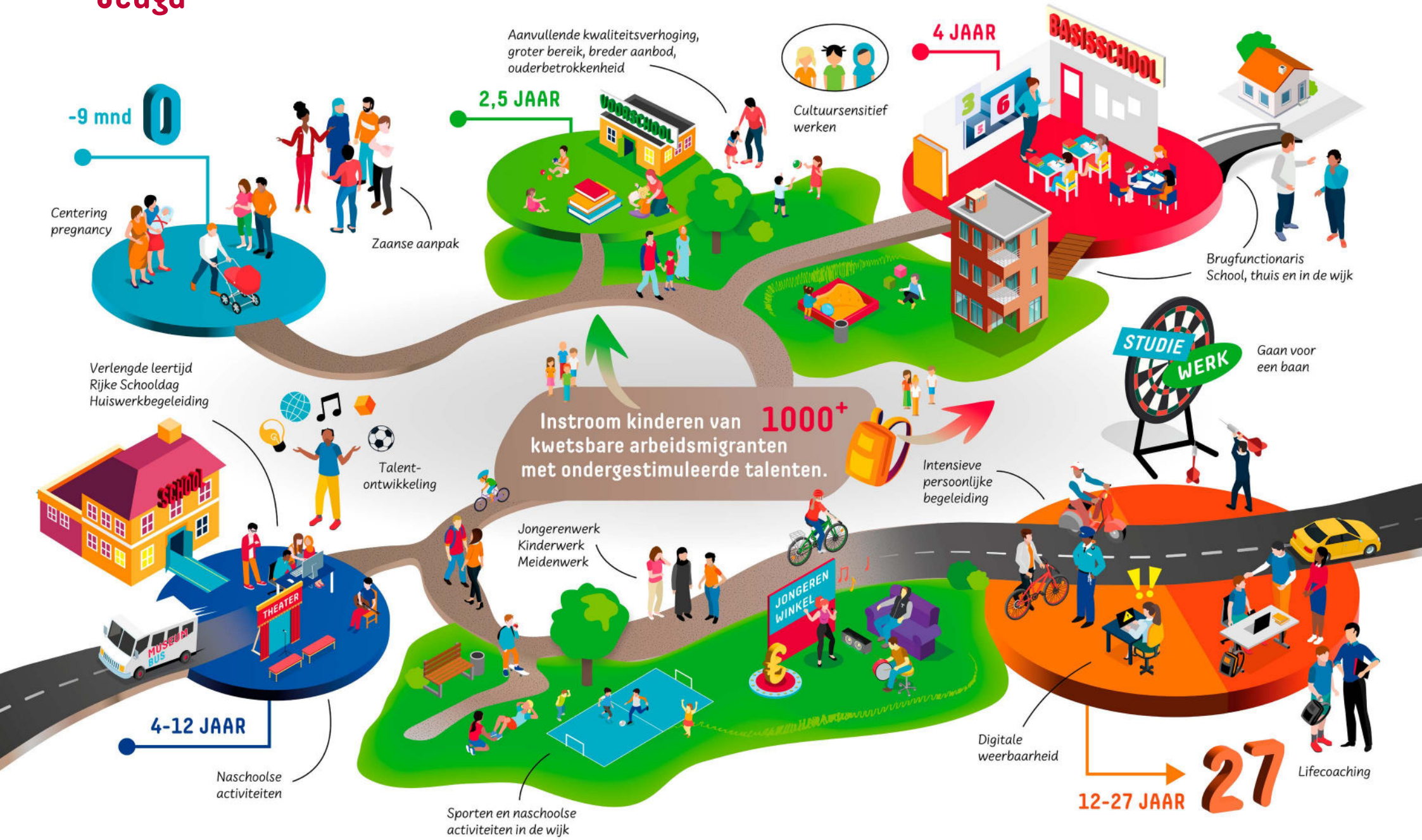
4 - 12 jaar
De schoolweging van de basisscholen in Zaandam-Oost is hoog, wat betekent dat de context waarin kinderen opgroeien minder gunstig is. Vaak hebben de scholen een onevenredig aantal kwetsbare leerlingen in huis. De toename van kinderen van kwetsbare arbeidsmigranten (vaak van Roma-afkomst), op een aantal scholen brengt bovendien extra uitdagingen met zich mee, zoals schoolverzuim en sociaal-emotionele problemen. In de VVE en in het onderwijs wordt ervaren dat er steeds meer gezinnen zijn met multiproblematiek, wat leidt tot stress bij gezinnen en waardoor kinderen niet goed tot leren komen. Ook heeft het regelmatig impact op het onderwijs in de klas. De organisatie van passende ondersteuning vraagt de school veel tijd en blijkt in de praktijk niet altijd goed aan te sluiten. Hierdoor is de druk op onderwijsprofessionals groot.

Kinderen en jongeren worden beïnvloed door het gezin, de school en de wijk. Een schoolgaand(e) kind of jongere ontwikkelt zich ook buiten die school, maar we zien dat dit in Zaandam-Oost vaak geen stimulerende omgeving is. Veel ouders laten als gevolg van armoede of door onbekendheid hun kinderen niet deelnemen aan bijvoorbeeld sport, muziek of andere activiteiten. Ook zien we dat ouders vaak onvoldoende (mentale en financiële) ruimte hebben om hun kinderen goed te ondersteunen, wat kinderen belemmerd in hun cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling.

Jongeren
Kinderen en jongeren hebben bovendien weinig positieve rolmodellen, hebben moeite om een stageplek te vinden en teveel jongeren kiezen voor studierichtingen die thuis aanzien hebben (zoals administratie en financiële dienstverlening), maar op de arbeidsmarkt weinig kansen bieden. Jongeren uit Zaandam-Oost verlaten vaker een opleiding zonder startkwalificatie dan hun leeftijdsgenoten in de rest van de stad.

In Zaandam-Oost hebben we meer dan in andere delen van de stad te maken met complexe jeugdproblematiek (op school, thuis en/of op straat), verharding van jongeren in het algemeen en criminaliteit van jongeren die steeds zwaardere vormen aanneemt.

Jeugd

-9 mnd
Centering pregnancy
Zaanse aanpak
2,5 JAAR
Aanvullende kwaliteitsverhoging, groter bereik, breder aanbod, ouderbetrokkenheid
VOORSCHOOL
Cultuursensitief werken
4 JAAR
BASISSCHOOL
Brugfunctionaris School, thuis en in de wijk
Instroom kinderen van kwetsbare arbeidsmigranten met ondergestimuleerde talenten. 1000+
STUDIE
WERK
Gaan voor een baan
Verlengde leertijd
Rijke Schooldag
Huiswerkbegeleiding
Talent-ontwikkeling
Intensieve persoonlijke begeleiding
Jongerenwerk
Kinderwerk
Meidenwerk
JONGEREN WINKEL
SCHOOL
THEATER
MUSEUM BUS
4-12 JAAR
Naschoolse activiteiten
Sporten en naschoolse activiteiten in de wijk
Digitale weerbaarheid
12-27 JAAR
27
Lifecoaching

Onze ambitie en doelen

We willen dat kinderen die opgroeien in Zaandam-Oost dezelfde kansen hebben op talentontwikkeling en een kansrijke toekomst als kinderen in de rest van de stad. Daarom zetten we ons in voor de jeugd. Elk kind heeft namelijk talent en potentieel om als zelfstandige inwoner zijn leven vorm te geven. Daarom investeren we langs de levenslijn van kinderen, vanaf de conceptie totdat ze 27 jaar zijn. En als het nodig is nog langer.

DOELEN IN 2044:

- hebben jongeren in Zaandam-Oost net zoveel kansen op een goede ontwikkeling en positie in de maatschappij als jongeren in de rest van de stad en het land
- onderscheidt Zaandam-Oost zich niet van andere wijken - er is een gemêleerde bewonerssamenstelling: er wonen mensen met hogere en lagere inkomens door elkaar en kinderen met verschillende achtergronden zitten bij elkaar op school
- ondersteunen ouders hun kinderen zo goed mogelijk bij hun ontwikkeling
- hebben kinderen een duidelijk beeld van hun mogelijkheden en kansen
- ervaren jongeren dat ze een perspectief op een goede toekomst hebben
- is het risico op achterstanden op alle indicatoren bij kinderen niet anders dan in de rest van Zaanstad
- zijn de gezondheidsverschillen van 2023 zoveel mogelijk ingelopen
- Groeien kinderen en jongeren op in een veilige omgeving en zijn ze weerbaar voor de verleiding van criminele netwerken

Wat hebben we daarvoor nodig?
Een kind heeft de wereld om zich heen nodig als het opgroeit. Zijn gezin, familie, vrienden, school en de wijk bepalen mee hoe goed de kansen zijn in zijn leven. Hoe betrokkener en sterker de ouders en het netwerk om hem heen, hoe veiliger en gezonder de buurt, hoe beter de ontwikkeling en het perspectief van een kind. Perspectief op school en opleiding en, later, op een baan. En dat begint al voor de geboorte.

De komende vier jaar van de twintig die ons programma duurt, gaan we gebruiken om onze jeugd en hun gezinnen een betere startpositie en toekomstperspectief te geven.

Dat doen we door de betrokkenheid van de mensen om hen heen te vergroten, zodat kinderen een sterk netwerk krijgen. Door te zorgen dat ze zo vroeg mogelijk met (de voor-) school beginnen. Zodat ze alle skills in huis hebben om zich te redden in een wereld die steeds sneller verandert. Met taal als belangrijkste wapen. En door integraal te kijken naar de problemen in het gezin en er op tijd bij te zijn. In de wetenschap dat jeugdhulp lang niet altijd het meest passende antwoord is om een ontwikkelingsachterstand te voorkomen. En last but not least: door te zorgen dat kinderen gezond én veilig opgroeien. We haken daarbij natuurlijk aan bij de anderen opgaven: het een lukt namelijk niet zonder het ander. En we doen dit ook door goed in contact te blijven met ouders, kinderen en jongeren en professionals. Zodat we goed in beeld houden of we de goede dingen doen.

Met deze plannen starten we:

KINDEREN 0 - 2½ JAAR

Uit onderzoek blijkt dat de eerste duizend dagen na de conceptie van grote invloed zijn op de ontwikkeling van een kind. Daarom intensiveren we de begeleiding van zwangere vrouwen en van ouders met hele jongere kinderen die in risicovolle omstandigheden opgroeien. Zo kan eerder worden ingegrepen op grote (sociaal-economische) problematiek die de start van kinderen sterk nadelig beïnvloedt. Met aanpakken als Centering Pregnancy en Moeders van Zaandam zetten we in op stressreductie, het bevorderen van ouderschapsvaardigheden en zelfredzaamheid van moeders en het verbeteren van de fysieke en psychische gezondheid van kinderen en gezinnen, van zwangerschap tot na de geboorte. Deze groepsgerichte interventies kunnen er daarnaast toe bijdragen dat het netwerk van (aanstaande) ouders wordt versterkt waardoor ouders die, al dan niet tijdelijk, niet zelfstandig de zorg voor hun kinderen op zich kunnen nemen ook een informeel netwerk opbouwen die hen kan ondersteunen bij de zorg voor hun kinderen. Deze aanpakken sluiten aan bij de preventieve stadsbrede interventies Voor een kansrijke start en Nu niet zwanger, gericht op het bevorderen van bewuste keuzes rond zwangerschap.

In Poelenburg en Peldersveld hebben we de Zaanse Aanpak ontwikkeld. Een aanpak die aansluit bij de leefwereld van de gezinnen en gericht is op het actief betrekken van ouders met als doel dat ouders in staat zijn hun kinderen een stimulerende omgeving te bieden en dat kinderen vanaf 2,5 jaar deelnemen aan de VVE. We ervaren dat dit bijdraagt aan het opbouwen van vertrouwen, het wegnemen van het wantrouwen en het verkleinen van de drempel om kinderen te laten peuterspelen. De Zaanse Aanpak breiden we uit naar de andere wijken van Zaandam-Oost. Om ouders actiever te betrekken van zwangerschap tot basisschool en daarna, zetten we middels verschillende interventies in op het bijbrengen van kennis en vaardigheden. De Ouder & Kind Clubs, Dreumes Spel aan Huis en Boekstart zijn hier voorbeelden van. Het stimuleren van de (meertalige) taalontwikkeling volgens de Zaanse Visie op meertaligheid speelt hierin een cruciale rol.

Ouder en KindClubs

De Ouder-en-kindclubs geven laagdrempelige opvoedhulp aan ouders met kinderen van 0 tot 2½ jaar. In groepsverband stimuleren we spelenderwijs de ontwikkeling van kinderen. Dat doen we met aandacht voor cognitieve, sociaal-emotionele en motorische vaardigheden, bijvoorbeeld via Boekplezier in de Wijk: een consulent van De Bieb wakkert (voor)leesplezier aan. Tegelijkertijd krijgen ouders praktische tips over kindontwikkeling en opvoeding. We breiden het aantal ouder- en kindclubs uit van 8 naar 10.

KINDEREN 2½ TOT 4 JAAR

In Zaanstad heeft gemiddeld 36% van de peuters een VVE-indicatie. In Zaandam-Oost ligt dat percentage veel hoger, met 75% in Poelenburg en 65% in Pelder- en Hoorneseveld. Deze hoge percentages benadrukken het belang van investeren in het jonge kind. Kinderen met een vve-indicatie hebben een groter risico op een (taal)achterstand ten opzichte van kinderen zonder VVE-indicatie. Om ervoor te zorgen dat kinderen binnen het onderwijs meer kansen hebben om zich te ontwikkelen, bieden we kinderen met een VVE-indicatie van 2,5 tot 4 jaar voorschoolse educatie aan. We zetten in op het vergroten van het bereik van de VVE. Dit doen we onder andere door wachtlijstkinderen toe te leiden naar beschikbare VVE-locaties en door de samenwerking tussen kinderopvang-organisaties en VVE-locaties te stimuleren. Als het gaat om de kwaliteit van de VVE-voorzieningen, zien we dat er in Zaandam-Oost meer nodig is dan het wettelijk kader voorschrijft. Daarom zetten we aanvullend in op een kwaliteitsverhoging, gericht op o.a. het versterken van het educatieve aanbod, cultuursensitief werken en de doorgaande lijn naar het primair onderwijs.

Daarnaast zetten we in op het verrijken van het VVE-aanbod middels cultuur- en sportactiviteiten, omdat veel peuters in Zaandam-Oost vanwege de (financiële) situatie thuis niet in aanraking komen met sportactiviteiten en culturele uitstapjes.

Door inloopochtenden en workshops te organiseren waarbij ouders (worden gestimuleerd hoe ze) samen met hun kinderen educatieve activiteiten uitvoeren, willen we de taalontwikkeling versterken en de ouderbetrokkenheid bij de VVE vergroten. Als we kind en gezin op tijd ondersteunen, is de kans kleiner dat er later zwaardere zorg nodig is. Daarom starten we tot slot met een sterk professioneel netwerk rondom VVE en de basisschool voor vroegsignalering en ondersteuning.

Moeders van Zaandam

Moeders van Zaandam-Oost is een intensief ondersteuningstraject voor (aanstaande) ouders van kinderen tot drie jaar. De focus ligt op gezinnen die kampen met sociaal-maatschappelijke uitdagingen, zoals financiële problemen en gezondheidsachterstanden. Het doel is het verminderen van stress, verbeteren van ouderschapsvaardigheden en vergroten van de zelfredzaamheid. Zo krijgt de ontwikkeling van jonge kinderen een stabiele en gezonde basis. We breiden dit programma uit van 30 naar 50 gezinnen.

KINDEREN 4 TOT 12 JAAR

Om de ontwikkeling van kinderen in de basisschoolleeftijd te versterken, richten we ons niet alleen op de tijd die kinderen besteden op school, maar juist ook op de naschoolse ontwikkeling en de verbinding tussen school, thuis en de wijk.

School

Alle basisscholen in Zaandam-Oost hebben een hoge schoolweging, wat betekent dat de context waarin kinderen opgroeien minder gunstig is. Door kinderen meer leertijd aan te bieden middels de Verlengde Leertijd en de Rijke Schooldag willen we de kans op leerachterstanden inlopen en de taalstimulering en talentontwikkeling van kinderen vergroten. Hierdoor ontwikkelen leerlingen een breder venster op de wereld, dat hen helpt bij taal, (begrijpend) lezen en bij alle andere onderdelen in het onderwijs. Kleuters met een spraak- taalontwikkeling waar logopedie niet passend is, bieden we een groepsaanpak aan om de Nederlandse taal te gebruiken in alledaagse spelomstandigheden.

Verlengde leertijd

We bieden alle kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar op basisscholen in Zaandam-Oost verlengde leertijd aan. Hiermee willen we kinderen een kansrijke omgeving bieden, waarin zij in aanraking komen met verschillende disciplines die het onderwijs versterken. En kinderen krijgen zo de kans om hun talenten te ontwikkelen met betekenisvolle activiteiten die inspireren en zo hun blik op de wereld vergroten.

Op school zetten we ons daarnaast in op het bevorderen van de psychische en fysieke gezondheid van kinderen. Dit doen we bijvoorbeeld door de inzet van de Gezonde school in het po en vo om een gezonde leefstijl bij kinderen en jongeren te bevorderen, maar ook door te starten met een pilot in Zaandam-Oost gericht op het anders organiseren van de ondersteuningsstructuur op de voorscholen en in het basisonderwijs. Doel hiervan is om kinderen en ouders eerder, laagdrempeliger en integraler te ondersteunen zodat problematiek eerder opgepakt wordt. Die is momenteel primair gericht op het kind, terwijl op deze scholen vaak sprake is van achterliggende problematiek in de gezinssituatie. Daarom willen we in de pilot de ondersteuning richten op het kind én het gezin, en organiseren we deze laagdrempelig en dichter op de scholen.

Zaanse Visie op Meertaligheid

De Zaanse Visie op Meertaligheid gaat voor een omgeving die alle talen waardeert en ouders actief betrekt. Uitgangspunt van deze visie is om al snel na de geboorte te starten met het stimuleren van de taalontwikkeling, door een rijk taalaanbod in zowel de eigen taal als in het Nederlands. Zo ondersteunen én stimuleren we de meertalige identiteit van onze kinderen. Daarmee gaan we door op de voorschool, de basisschool en in het voortgezet onderwijs.

De wijk

Ook in de wijk zetten we in op extra ondersteuning van kinderen. Middels huiswerkbegeleiding en door inzet van Kinderwerk in de wijk, gericht op het stimuleren en ontdekken van talenten en vaardigheden, variërend van sport- tot culturele activiteiten. Behalve activiteiten voor kinderen, organiseert Kinderwerk ook bijeenkomsten voor ouders, gericht op opvoedingsondersteuning, ouderbetrokkenheid en persoonlijke ontwikkeling. Meidenwerk zorgt tot slot voor recreatieve en educatieve activiteiten die de zelfstandigheid, weerbaarheid en veerkracht van meisjes versterken en hun sociale vaardigheden verder helpen ontwikkelen.

Verbinding met de thuisomgeving

De ontwikkeling van kinderen kan versterkt worden door de brug te slaan tussen de werelden van school, thuis en de wijk. Brugfunctionarissen op basisscholen geven hier vorm aan door laagdrempelig hulp te bieden aan ouders bij dagelijkse (opvoedings)vraagstukken, door cultuurverschillen tussen school en thuis te overbruggen en door ouderbetrokkenheid te versterken. Om onderwijsachterstanden te verkleinen is het namelijk essentieel dat we de stress bij ouders zo vroeg mogelijk in beeld hebben en reduceren.

JONGEREN 12 TOT 27 JAAR

Door in te zetten op het vergroten van het toekomstperspectief van jongeren, willen we de kans dat jongeren in de criminaliteit terecht komen verkleinen. Dit doen we door een gecombineerde aanpak van inzet op versterken van de kansen en het vergroten van de weerbaarheid enerzijds en anderzijds het duidelijk stellen van grenzen. We richten ons daarbij op het stimuleren van brede ontwikkeling van jongeren op de scholen, in de wijk en begeleiden jongeren bij risicogedrag.

Op school

Om de brede talentontwikkeling van jongeren te stimuleren, besteden we expliciet aandacht aan taal-, burgerschap- en talentontwikkeling. Daarom bieden we op scholen na schooltijd Studiezalen aan, waarbij jongeren ondersteund worden bij het maken van hun schoolwerk. Ook zijn er life-coaches aanwezig die jongeren kunnen ondersteunen bij situaties op school, thuis of in hun omgeving. Net als in het basisonderwijs organiseren we daarnaast educatieve excursies middels de Rijke Schooldag in de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Ook willen we het perspectief van kinderen en jongeren vergroten en hun potentieel centraal zetten door het programma Gaan voor een baan. Positieve beïnvloeding van de beeldvorming van kinderen/jongeren en hun ouders bij opleidingen en sectoren speelt hier een belangrijke rol in. We willen hen een serieus en aantrekkelijk carrièreperspectief bieden in sectoren waar veel werkgelegenheid is en waar werkgevers bereid zijn om een baangarantie (of “AanDeBak-garantie”) af te geven en we willen het vroegtijdig schoolverlaten terugdringen.

Om alle jongeren te bereiken die baat hebben bij hulp of begeleiding, talentontwikkeling en werken aan een toekomstperspectief, bieden we jongerenwerk aan op scholen. Het jongerenwerk organiseert diverse activiteiten in en rond de scholen gericht op gezondheid, participatie en talentontwikkeling. Hierdoor kunnen we ons meer richten op preventie en zorgen voor een toename van vroegsignalering van jeugdproblematiek. We breiden het jongerenwerk daarnaast uit middels het aanbieden van een programma gericht op digitale weerbaarheid van jongeren en hun ouders omdat we zien dat veel jongeren in Zaandam-Oost niet zijn opgewassen tegen de verleidingen van de straat en groepsdruk.

De wijk

Naast het aanbod op de scholen, zetten we in op het verrijken van het aanbod in de wijken van Zaandam-Oost om de brede ontwikkeling van jongeren te stimuleren en een alternatief te bieden voor het hangen op straat met minder verleiding van criminele netwerken. We willen de draagkracht van jongeren vergroten en hen actieve ondersteuning en begeleiding bieden, gericht op het ontwikkelen van hun talenten, competenties en toekomstperspectieven. Dit doen we door uitbreiding van de jongerenwinkels in Zaandam-Oost, waarbij we het aantal activiteiten vergroten en de openingstijden verruimen. Daarmee is de jongerenwinkel in het nieuwe buurtcentrum Kleurrijk, net als die in de Poelenburcht, nu 6 dagen per week open. Bij het jongerenloket kunnen jongeren tot 27 jaar terecht met vragen over leren, werken en inkomen.

Ook zetten we in op het aanbieden van sportactiviteiten in de wijken van Zaandam-Oost, waarin actief wordt gewerkt aan het ontwikkelen van (sociale) vaardigheden en competenties en het aanleren/versterken van normen en waarden. Ook voor deze doelgroep bieden we tot slot meidenwerk aan. Voor alle activiteiten geldt dat jongeren zelf een rol spelen in het organiseren en begeleiden van de activiteiten. Hierdoor krijgen zij tevens de kans om organisatorische en leiderschapsvaardigheden te ontwikkelen en vormen zij een rolmodel voor andere jongeren in de wijk.

Naast eerdergenoemde inzet om de kans te verkleinen dat jongeren in de criminaliteit terecht komen, wordt momenteel een uitgebreidere aanpak Preventie met Gezag voor Zaandam-Oost ontwikkeld. Preventieve onderdelen hiervan zijn o.a. intensieve persoonlijke begeleiding, Halt in de wijk, de ontwikkeling van een aanpak met buurtvaders en -moeders en een pilot in het primair onderwijs met rolmodellen gericht op de kwetsbare overgang tussen de basisschool en middelbare school voor kinderen met zorgelijk gedrag. Een eerste uitwerking van de begeleiding bij risicogedrag is uitgewerkt onder de opgave Veiligheid, omdat deze zich op het snijvlak jeugd en veiligheid bevindt.

STIP OP DE HORIZON

Met onze aanpak willen we meer doen om kinderen uit Zaandam-Oost dezelfde kansen te geven op talentontwikkeling en een kansrijke toekomst als in de rest van de stad. Hieronder laten we zien wat onze stip op de horizon is.

Ouders

We willen ouders in Zaandam-Oost bewuster maken van ontwikkelingsstimulering en hun opvoedingsvaardigheden verbeteren. Onze droom is een collectieve aanpak in de wijk, waardoor we meer ouders kunnen bereiken en het netwerk van ouders versterken. Ook streven we naar bewustwording over een gezonde leefstijl voor ouders, kinderen en jongeren. Daarnaast willen we één omgeving creëren waarin ouders gemakkelijk in contact komen met alle partijen die een rol spelen in de ontwikkeling van het kind vanaf de preconceptie tot en met 12 jaar, zoals verloskundigen, scholen en zorgpartners, met de ontwikkeling van een familiecentrum als voorbeeld.

Professionals

Door het wegvallen van middelen uit het Nationaal Programma Onderwijs neemt de druk op onderwijsprofessionals toe. Scholen in Zaandam-Oost worstelen met hoge achterstandsscores en complexe gezinsproblematiek. Daarom is hoogwaardig onderwijs cruciaal voor gelijke kansen. Scholen hebben extra ondersteuning nodig, zoals klassenassistenten, en meer capaciteit voor schoolleiders. Ook willen we de cultuur- en traumasensitiviteit van professionals vergroten. Dat helpt in het contact met en bij het afstemmen op de behoeften van ouders en leerlingen.

Perspectief bieden en horizon verbreden

We willen de verlengde leertijd op alle scholen geleidelijk uitbreiden naar 10 uur per week, waardoor kinderen meer kansen krijgen om nieuwe onderwerpen te leren en hun horizon te verbreden. Dit zal aangepast worden aan de lokale context van elke school.

Ook willen we serieus werk maken van ‘Gaan voor een baan’. Daarbij bieden we jongeren een aantrekkelijk opleidings- en carrièreperspectief met loopbaanoriëntatie. Dat doen we vanaf de basisschool tot aan het einde van de mbo-opleiding, met garanties van werkgevers. Om dit duurzaam en integraal te kunnen doen, zijn er meer inzet en middelen vereist dan momenteel beschikbaar zijn op de scholen.

Segregatie

De scholen in Zaandam-Oost hebben leerlingen die relatief vaak eenzelfde sociaal-economische achtergrond hebben. Deze segregatie kan leiden tot ongelijkheid in de kwaliteit van onderwijs en kan ook leiden tot het versterken van een parallelle samenleving. De schoolkeuze van ouders speelt hierin een cruciale rol, waarbij een deel van de ouders in Zaandam-Oost er nu voor kiest om de kinderen buiten Zaandam-Oost naar school te brengen. Binnen het Pact Zaandam-Oost is er tussen de opgave Jeugd en Fijn Wonen een duidelijke verbinding. De ambitie is om gezinnen die sociaal-economisch groeien te behouden in de wijk en tegelijkertijd willen we nieuwe bewoners van midden en hogere inkomens aantrekken. Zonder gericht beleid is de kans dat de huidige segregatie verder doorzet. Het vernieuwen van zes scholen in Zaandam-Oost biedt hier dan ook mooie kansen voor.

INDICATOREN

- Bereik VVE 2,5 t/m 5 jarigen
- Referentieniveau
- %18-30 jarigen zonder startkwalificatie
- % kinderen met overgewicht/obesitas in groep 7

Gratis VVE

De vroege kindertijd is cruciaal voor de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling. Hoogwaardige VVE, met genoeg uren per week voor spelenderwijs leren, is dan belangrijk. Het kan namelijk zorgen voor een gelijkere start in het basisonderwijs, de prestaties verbeteren en leerproblemen en achterstanden voorkomen. In Zaandam-Oost maken ouders minder gebruik van VVE vanwege culturele, financiële en praktische obstakels. Gratis VVE maakt dat deze kinderen meer profiteren van kinderopvangkansen. Daarbij is landelijke aandacht voor heldere richtlijnen en hoogwaardige VVE zo belangrijk.

OPGAVE 2 - PARTICIPATIE & ARMOEDE

IEDEREEN IN ZAANDAM-OOST BOUWT AAN ZIJN TOEKOMST, KAN ZELFSTANDIG (FINANCIEEL) VOORZIEN IN ZIJN BASISBEHOEFTEN EN WERKT OF DOET MEE NAAR VERMOGEN

– Pact Zaandam-Oost

De analyse in het kort

In Zaandam-Oost hebben relatief veel bewoners moeite om werk te vinden, ondanks dat er eigenlijk genoeg banen zijn. Ook jongeren hebben het zwaar: ze verlaten school vaak zonder diploma of kiezen opleidingen die niet aansluiten op de banenmarkt.

Bovendien lijkt institutioneel racisme aan de orde bij sollicitaties. Maar ook ouderen hebben het lastig. Ze hebben vaak geen opleiding gehad en moeten het doen met slecht betaalde banen. Of bewoners hebben een baan die ze niet vol kunnen houden tot hun pensioen. Vanwege gezondheidsredenen of omdat banen verdwijnen. Dat zorgt voor financiële problemen, vooral omdat de kosten steeds hoger worden. Het lijkt alsof werken niet veel beter betaalt dan steun krijgen van de overheid. Zo ontstaat er dus een cirkel van armoede en weinig kansen. Er is veel hulpverlening. Helaas weten veel bewoners die deze hulp en ondersteuning het hardste nodig hebben het niet te vinden door complexe organisatie, hoge drempels en wantrouwen jegens instanties.

Onze ambitie en doelen

Als je als kind in een gezin opgroeit waar financiële onzekerheid aan de orde van de dag is, is het extra moeilijk om belangrijke stappen in je leven te zetten. Denk maar aan het volgen van een opleiding en een diploma halen. Aan het vinden van een baan, liefst vast, en een woning. Of werken en zorgen voor kinderen als je die eenmaal hebt. Het is niet waar deze kinderen bekend mee zijn. Armoede ligt dan weer op de loer. Het wordt een patroon, je krijgt hetzelfde leven als dat van je ouders. Daarom willen we zorgen dat iedereen in Zaandam-Oost aansluiting vindt bij de samenleving door te werken of te participeren. Dit doen we door bewoners te emanciperen; te versterken en naast ze te gaan staan. Met als doel om meer dan nu vaak het geval is, onderdeel van de samenleving te worden. Zodat we de vicieuze cirkel (van armoede, slechte voeding, weinig bewegen, slechte gezondheid, onderpresteren op school, weinig kansen op de arbeidsmarkt) doorbreken. Niet alleen om te zorgen dat werken de norm wordt en bewoners uitzicht krijgen op een goed betaalde baan, maar vooral ook om te zorgen dat kinderen die hier opgroeien zich optimaal kunnen ontwikkelen. En daarin worden ondersteund door hun ouders en de wijk.

Werk is de beste manier om uit armoede te komen en te blijven. Het zorgt voor bestaanszekerheid en het geeft je een gevoel van eigenwaarde omdat je meedoet in de samenleving. We hebben voldoende banen en betrokken werkgevers nodig. Maar minstens zo belangrijk zijn de (vaste) kosten die mensen hebben. Als we die verlagen waar dat kan, stijgt de kans op bestaanszekerheid. We helpen ook met het vormen van sterke netwerken om inwoners.

Dat er mensen, organisaties en ondernemers zijn op wie je kunt terugvallen, die je kunnen helpen als je financiële problemen hebt of een (andere) baan nodig hebt. Dat je steun krijgt op basis van vertrouwen. Minder verbrokkeld, laagdrempeliger en dichterbij.

DOELEN IN 2044:

- zijn de wijken van Zaandam-Oost kansrijke wijken
- hebben bewoners goede perspectieven op de arbeidsmarkt
- zijn meedoen en bestaanszekerheid gemeengoed
- zitten de wijken van Zaandam-Oost op het gemiddelde van Zaanstad als het gaat om armoede, schuldenproblematiek en werk
- zijn armoede(stress) en gezondheidsproblemen geen belemmerende factoren meer
- is het aandeel minimahuishoudens minimaal gelijk aan het gemiddelde van Zaanstad

Participatie & Armoede

HOE MAKEN WE DAT WAAR?

Werken en meedoen is ons belangrijkste wapen. We zorgen voor voldoende mogelijkheden hiervoor en de begeleiding die nodig is. Taal is daarbij een belangrijke randvoorwaarde. Daarom is het belangrijk dat wijkbewoners aan de slag gaan met de Nederlandse taal. Zo hebben ze een betere kans op het vinden van een baan of om op een andere manier mee te doen in de samenleving. We helpen hen daarbij door te zorgen voor voldoende taalaanbod in Zaandam–Oost. Ook zorgen we voor veel meer ruimte en ondersteuning voor ondernemerschap en wijkeconomie. Er zit namelijk veel ondernemerschap in Zaandam-Oost. Veel bewoners dromen van een eigen bedrijf. Deze bewoners gaan we ondersteunen. En natuurlijk haken we ook híer aan bij veel onderdelen van de andere opgaven: het een lukt namelijk niet zonder het ander.

PARTICIPATIE

Met deze plannen starten we:

Vastpakken en niet meer loslaten
De intensieve aanpak ‘Werken of meedoen’ heeft de afgelopen jaren alleen al in Poelenburg het aantal uitkeringen met ruim 300 verlaagd. Dat betekent een jaarlijkse besparing van € 4.500.000. De terugval onder deze groep in opnieuw een uitkeringssituatie minimaal. En ook het maatschappelijke effect (mensen werken en voelen zich meer onderdeel van de samenleving en het aandeel van mensen die onterecht uitkering krijgen is steeds lager) is aanzienlijk. Daarom willen we deze aanpak voortzetten en uitbreiden naar heel Zaandam-Oost. De sociale wijkteams en Werkom begeleiden deze bewoners met al dan niet een grote afstand tot de arbeidsmarkt en werken daarbij nauw samen met de afdeling Naleving van de gemeente. Binnen deze aanpak

is al veel ervaring opgedaan met collectief aanbod aan bewoners. Met de rijksmiddelen vanuit Kansrijke Wijk kunnen we het collectieve aanbod uitbreiden.

Nabije overheid
In 2024 openen we een fysieke plek, Spaansgroen, in de wijk Hoornseveld. Een plek waar bewoners altijd welkom zijn en waar ze laagdrempelige hulp krijgen bij werken en leren. Ze treffen er sleutelpersonen uit de wijk aan, zij bemensen Spaansgroen namelijk. Medewerkers van onder andere de gemeente, het Jongerenloket, SWT, UWV, Werkom en uitzendbureaus zitten daar regelmatig en vormen een schil om de sleutelpersonen heen. Zo is de dienstverlening letterlijk dicht bij de bewoners. Ook breiden we de gratis entree-opleiding in de wijk uit, om het perspectief van bewoners te vergroten.

Samenwerking met bedrijfsleven
We begeleiden vanuit Spaansgroen bewoners naar werk, ongeacht hun inkomenspositie. Daarvoor werken we intensief samen met het bedrijfsleven via een Werkgeverscollectief. We zorgen voor veel meer informele contactmomenten tussen werkzoekenden en het bedrijfsleven (denk aan een banenmarkt) en zorgen ervoor dat werkzoekenden laagdrempelig kennis kunnen maken met verschillende bedrijven en werksoorten. Verschillende ondernemers hebben zich al verbonden aan Spaansgroen. Ook zullen we daar waar mogelijk samenwerken met Amsterdam Noord omdat dit gebied geografisch en qua problematiek aansluit bij Zaandam-Oost.

Kinderopvang makelaar.
Een andere belemmering die vooral alleenstaande moeders belemmert in de ontwikkeling richting werk, is het niet kunnen vinden van kinderopvang. Om hen daarbij te helpen, gaan we werken met een kinderopvang makelaar. Een kinderopvang makelaar wordt ingezet om te bemiddelen tussen de ouders, kinderopvangorganisaties en VVE-locaties. Deze professional geeft ook voorlichting aan ouders, organisaties en werkgevers over de kinderopvang, VVE en toeslag, ondersteunt de ouders bij aanvragen en wijzigingen, bouwt een netwerk binnen de keten van kinderopvang en heeft een signalerende functie binnen de keten.

Werken moet lonen
Werken moet – ook financieel – lonen en armoedeval moet voorkomen worden. In ieder geval moet je er niet door in schulden komen. Nu brengt het naar werk gaan, vooral als het om een baan gaat met geen of een klein verschil van inkomsten uit uitkering, vaak veel onzekerheid mee. Deze onzekerheden gaan we zoveel mogelijk wegnemen. Armoedeval kunnen we niet helemaal wegnemen omdat hier wijzigingen in bijvoorbeeld regelgeving rondom toeslagen nodig zijn. Maar wat we wel kunnen doen is bepalen hoe we hiermee omgaan om het daar waar kan te voorkomen.

Armoede en schulden

Rondom armoede en schulden zijn er een aantal stedelijke interventies waar we vanuit Zaandam-Oost extra aandacht voor hebben, zonder dat daar (op dit moment) specifieke interventies op zijn uitgewerkt. Deze interventies vallen onder regie van de gemeente. Voorbeelden hiervan zijn de aanpak rond vroegsignalering en de ondersteuning van toeslagenouders.

Voorkomen is beter dan genezen
Ter voorkoming van schulden richten we ons op meer financiële educatie en op een groter bereik van inwoners in Zaandam-Oost binnen de al bestaande projecten. We zetten ook ervaringsdeskundigen in binnen deze projecten en bij life-events waarvan we weten dat deze zorgen voor het ontstaan van de schulden.

Oplossen
Niet alles is helaas te voorkomen. Wij gaan een pilot doen waarbij we de schuldenregeling van 20 gezinnen met (jonge) kinderen, die de schuldsanering in gaan, volledig en onvoorwaardelijk “kwijtschelden”. Een schulddienstverleningstraject duurt 18 maanden. Wij willen hiermee onderzoeken wat er gebeurt en wat het oplevert wanneer de schuldenregeling wordt “kwijtgescholden” en of dat een alternatief kan zijn naast de reguliere schulddienstverlening.

Verzachten
Als armoede en schulden niet voorkomen of opgelost kunnen worden zorgen we er in elk geval voor dat de situatie voor kinderen zo veel mogelijk wordt verzacht.

Er zijn bijvoorbeeld een aantal voedselinterventies zoals lunches op scholen (3x per week een lunch voor basisscholen in Zaandam-Oost), maaltijden in de wijk (gratis maaltijden voor een aantal bewoners die het niet kunnen betalen) en buurtmaaltijden (gezamenlijk samen eten voor een kleine prijs). Al deze voedselinitiatieven worden door vrijwilligers en participanten uit de uitkering bemand. Hier worden de aanschuiftafels aan toegevoegd. Dit zijn gezamenlijke eetmomenten op verschillende plekken, georganiseerd door onder andere betrokken ondernemers. Andere interventies om armoede te verzachten zijn gericht op energiearmoede. De inflatie en energiecrisis hebben grote gevolgen voor onze inwoners in Zaandam-Oost. We zetten in op een zo groot mogelijk bereik van de bewoners, inzet van de Fixbrigade om woningen te ‘fixen’ en daarmee de energierekening omlaag te halen en op snellere verduurzaming van de woningen.

STIP OP DE HORIZON

Werken of meedoen: De ervaring leert dat het heel belangrijk is om iedereen voldoende aandacht te kunnen geven om het maximale eruit te halen en de inwoner te empoweren en stappen richting meedoen te laten nemen. Er is nu onvoldoende capaciteit om de mensen die het nodig hebben heel intensief te kunnen begeleiden. De stip op de horizon is dat de inwoners van Zaandam-Oost worden gezien en dat de professional voldoende tijd en tools heeft om de inwoner te ondersteunen in zijn weg naar werk of meedoen.

Armoedeval: Inwoners hoeven zich niet meer zorgen te maken om een armoedeval als ze van uitkering naar werk gaan. Als het inkomen tijdelijk onder de uitkeringsgrens komt door bijvoorbeeld wegvallen van toeslagen wordt dit opgevangen. Ook krijgen ze een uitstroompremie mee.

INDICATOREN

- Bewoners met een bijstandsuitkering
- % huishoudens onder het sociaal minimuum
- Goed ervaren gezondheid door volwassenen
- Banen per 1000 inwoners van 15-65 jaar

OPGAVE 3 - FIJN WONEN

IEDEREEN IN ZAANDAM-OOST WOONT IN EEN FIJNE BUURT

– Pact Zaandam-Oost

De analyse in het kort

In Zaandam-Oost wordt de leefbaarheid al lange tijd sterk beïnvloed door verschillende factoren. De woning-voorraad is eenzijdig, waardoor er weinig mogelijkheden zijn voor bewoners om binnen de wijk te verhuizen naar betere woningen. Dit beperkt ook de instroom van mensen met hogere inkomens. De kwaliteit van de woningen is laag, met veel huurwoningen van woningbouwcorporaties en een groot aantal woningen in een slechte staat, met een slecht energielabel, wat samen met de armoede en stijgende energieprijzen tot grote problemen leidt voor bewoners met een laag inkomen.

Daarnaast wordt een deel van het vastgoed gebruikt voor criminele activiteiten, waardoor de druk op de leefbaarheid toeneemt. De wijken kampen met een concentratie van kwetsbare bewoners, zoals mensen met psychische problemen, statushouders en arbeidsmigranten, die een extra belasting zijn voor bijvoorbeeld onderwijs en zorg. Het gebrek aan winkels en culturele voorzieningen versterkt het gevoel van achtergesteldheid, terwijl problemen zoals afvaldumping en gebrekkig onderhoud van de openbare ruimte het aanzien en de beleving van de wijken verder verslechteren.

Onze ambitie en doelen

We willen dat bewoners in Zaandam-Oost in gemengde buurten wonen met verschillende type woningen, in uiteenlopende prijsklassen, die verduurzaamd en dus energiezuinig zijn. Met aantrekkelijke en eigentijdse voorzieningen en een openbare ruimte met veel groen en volop mogelijkheden voor persoonlijk contact, sport, spel, fietsen en wandelen. Gewilde buurten waar bewoners zich thuis, betrokken en veilig voelen. Waar ze graag hun wooncarrière starten en voortzetten.

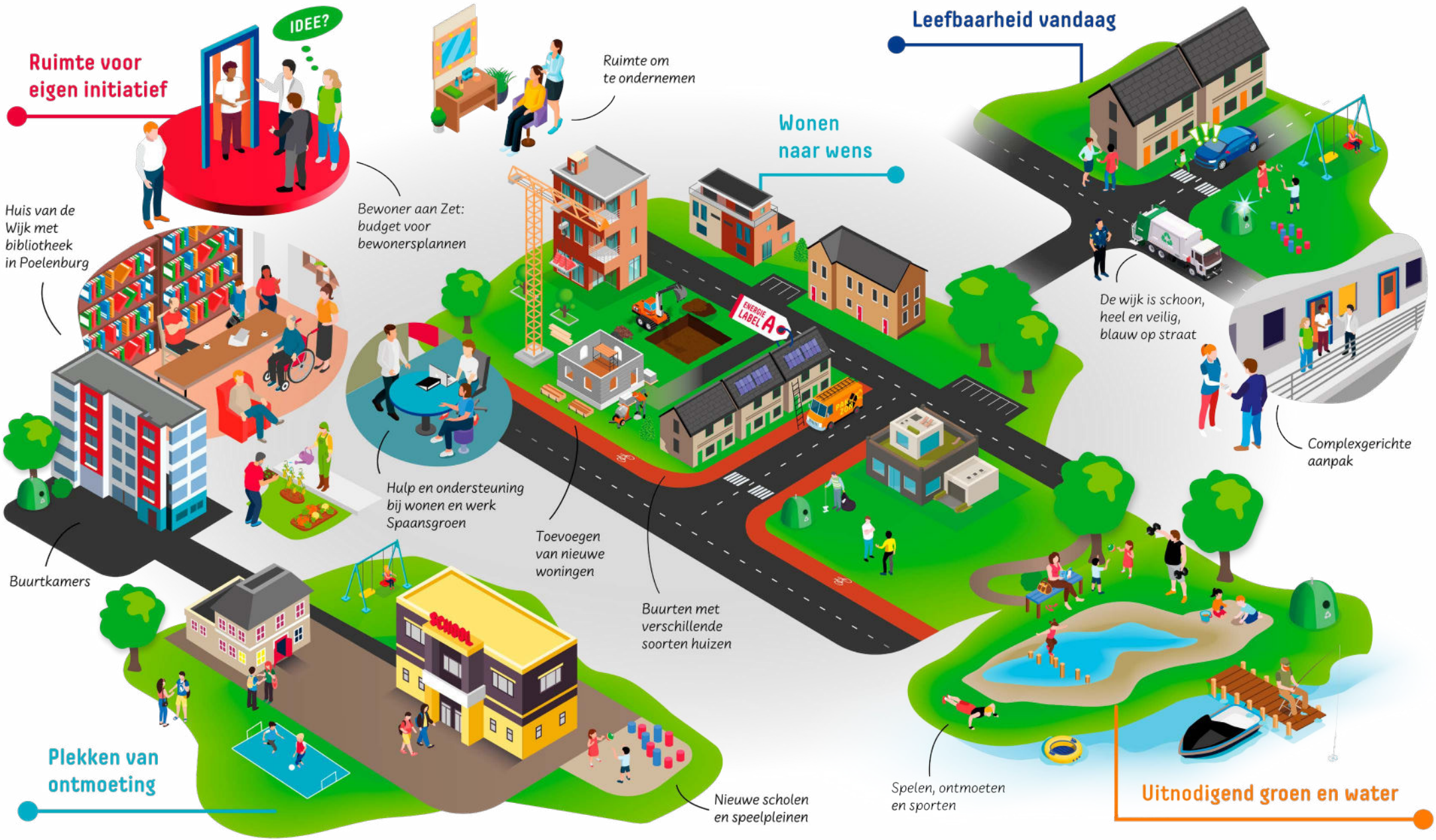
Bewoners hebben ons een dubbele opdracht gegeven: zorg dat de leefbaarheid, dicht bij huis, snel, zichtbaar en met direct profijt voor bewoners verbetert. En werk parallel hieraan – samen met ons – aan toekomstbestendige buurten met meer en gevarieerde woningen, aan verduurzaming van bestaande woningen, aan een uitnodigende openbare ruimte, aan goede voorzieningen, aan plekken voor werk en bedrijvigheid en aan bereikbaarheid.

Deze dubbele opdracht vertaalt zich in een brede leefbaarheidsaanpak en, tegelijkertijd, project- en gebiedsontwikkeling. Het fundament is het versterken van contact en vertrouwen tussen bewoners en professionals. Met de leefbaarheidsaanpak groeit dat vertrouwen. En het geeft aanknopingspunten om het met bewoners te hebben over wat er in hun woonomgeving gaat veranderen. Want dat is in bepaalde buurten van Zaandam-Oost ingrijpend. Voor deze project- en gebiedsontwikkeling zorgen we voor concrete samenwerkingsverbanden tussen gemeente, corporaties, marktpartijen, particuliere eigenaren, schoolbesturen, sportverenigingen, ondernemers en andere investerende partijen.

DOELEN IN 2044:

- is de leefbaarheid dicht bij huis zichtbaar verbeterd
- hebben alle buurten meer en gevarieerde woningen
- zijn bestaande woningen verduurzaamd
- is de openbare ruimte heringericht
- zijn er goede voorzieningen (scholen)
- is er ruimte voor werkgelegenheid, bedrijvigheid, sport en spel
- is de bereikbaarheid van de wijken op de toekomst voorbereid

Fijn Wonen

Ruimte voor eigen initiatief
IDEE?
Ruimte om te ondernemen
Leefbaarheid vandaag
Wonen naar wens
Huis van de Wijk met bibliotheek in Poelenburg
Bewoner aan Zet: budget voor bewonersplannen
ENERGIE LABEL A
De wijk is schoon, heel en veilig, blauw op straat
Complexgerichte aanpak
Hulp en ondersteuning bij wonen en werk Spaansgroen
Toevoegen van nieuwe woningen
Buurtkamers
Buurten met verschillende soorten huizen
SCHOOL
Plekken van ontmoeting
Nieuwe scholen en speelpleinen
Spelen, ontmoeten en sporten
Uitnodigend groen en water

HOE MAKEN WE DAT WAAR?

De komende vier jaar van de twintig die ons programma duurt, laten we concreet zien wat de breedte en bijdrage van Fijn Wonen is. Met een reeks van samenhangende leefbaarheidsprojecten maken we de directe woonomgeving weer 'eigen', creëren we plekken voor ontmoeting en activiteiten, pakken we de wijkgerichte overlast aan en bieden we praktische hulp aan bewoners. Samen dragen deze projecten bij aan het 'zien en gezien worden', het opbouwen van relaties en vertrouwen en het vergroten van bewonersbetrokkenheid.

Project de Kraakstraat

Tegelijkertijd werken we aan de fysieke verbetering. We beginnen in Poelenburg-Peldersveld, maar we gaan de komende jaren ook steeds meer in andere buurten van Zaandam-Oost aan de slag. In 2028 leveren we de eerste fysieke projecten in Poelenburg-Peldersveld op, zoals de Poort van Zaandam-Oost (sloop-nieuwbouw van woningen en Huis van de Wijk), de Watering (inbreiding en scholenbouw), de Kraakstraat (sloop-nieuwbouw van woningen en herinrichting van openbare ruimte), de Linnaeusstraat (renovatie of sloop-nieuwbouw van woningen en herinrichting openbare ruimte), flexwoningen op Sportpark Poelenburg, (ver)nieuwbouw van scholen en veel verduurzaamde woningbouwcomplexen in allerlei buurten van Zaandam-Oost.

De fysieke opgave kan op verschillende manieren worden aangevlogen. Het kan sloop nieuwbouw zijn, maar ook renovatie. Hierbij willen we alle perspectieven meenemen, denk hierbij aan de logica van de wijk, het erfgoed, de sociale verbanden en de investeringsafweging van de corporaties, en dat doen we in samenspraak met de bewoners in het belang van de bewoner en de buurt. We passen maatwerk toe die recht doet aan de afweging van de verschillende belangen. We zullen daarvoor vaak aansluiten bij de andere opgaven: het een lukt namelijk niet zonder het ander.

Met deze plannen zijn we al gestart of starten we:

Wonen naar wens

We bouwen nieuwe woningen en verduurzamen bestaande woningen. Deze woningen zijn bedoeld voor huidige en nieuwe bewoners, en in het bijzonder voor starters (zoals de flexwoningen) en stijgers. Gaat het om sloop-nieuwbouw van sociale huurwoningen, dan doen we dat in intensief overleg met huurders en omwonenden. Gaat het om verduurzamen van sociale huurwoningen, dan proberen we dit in samenhang te doen met omringende particuliere eigenaren. De ambitie voor herstructurering, sloop-nieuwbouw, verduurzaming en inbreiding wordt vastgesteld in de Uitwerking Visie Fijn Wonen. Zodra deze is vastgesteld, zien we dit als een onderdeel van dit uitvoeringsplan.

Om wonen in Zaandam-Oost 'gewild' te maken, investeren we fors in voorzieningen en zorgen we dat delen van de openbare ruimte een upgrade krijgen. Voor zes basisscholen in Poelenburg-Peldersveld is verbouw of nieuwbouw in voorbereiding. De locaties zijn, samen met de schoolbesturen, bepaald. Daarbij besteden we extra aandacht aan ruimte voor buitenschoolse activiteiten en de schoolpleinen.

Wijkeconomie

Ook zorgen we voor eigentijdse ontmoetingsplekken en komt er ruimte voor (wijk)economie, in lijn met de ambities van de Omgevingsvisie Zaanstad 2040. Versterking van de (wijk)economie is van belang omdat lokale bedrijvigheid cruciaal is voor sociale cohesie en het welzijn van de gemeenschappen, maar ook voor het leveren van alledaagse producten, ambachten, praktische diensten én voor de werkgelegenheid van praktisch opgeleiden in de wijk.

Flexwoningen Parteon

Uitnodigend groen en water
Zaandam-Oost is een van de meest groene delen van de stad. Tegelijkertijd is het gebruik ervan beperkt, wordt het hier en daar ervaren als anoniem en komen er aanzienlijk meer woningen (en andere functies) bij. Dat betekent dat we vooral een kwaliteitsslag in de openbare ruimte moeten maken. Rondom de eerste (woningbouw)projecten ondergaat de openbare ruimte een herinrichting. We richten daarbij op het stimuleren van gebruik, meer biodiversiteit en 'eigenaarschap'. Deze openbare ruimteprojecten zien we nadrukkelijk in elkaars verband, zodat ook het grotere geheel in beeld blijft. In het bijzonder hebben we aandacht voor het Darwinpark, en ook daarvan gaan we het gebruik stimuleren.

Samen leven
De leefbaarheidsprojecten hebben we samengebracht rond een aantal centrale opgaven. Dat zijn: 'mijn omgeving is van mij', 'buurt- en huiskamers', 'aanpak wijkgerichte overlast' en 'praktische hulp'. Grondslag voor de leefbaarheid is de 'logica van de wijk'. Daarmee bedoelen we dat alles wat we doen nadrukkelijk geagendeerd en geïnitieerd is door meerdere bewoners. En dat bewoners er zoveel mogelijk een actieve rol in blijven houden. De opbouw van bewonersteams en de meerjarige inzet onder de noemer 'Bewoner aan zet' sluiten hierop aan. Daarbij is het belangrijk dat we zorgen voor de zichtbaarheid en aanspreekbaarheid van professionals en een blijvende communicatie. Op deze manier geven we participatie een actieve invulling: met en voor elkaar van betekenis zijn, dicht bij huis.

We geven een impuls aan de kwaliteit van de openbare ruimte in Zaandam-Oost met het gebiedsteam *Super Snel Schoon*. Dit team pakt meldingen van bewoners snel op, zo werken we aan een schoner en leefbaarder Zaandam-Oost.

Interventies:

Project Poort van Zaandam-Oost

Huis van de Wijk
In de nieuwbouw aan de Jasperstraat (Poort van Zaandam-Oost) komt op de begane grond een combinatie van voorzieningen voor de buurt, waaronder: een buurthuis, het sociaalwijkteam, centrum Jong, jeugdteam en een bibliotheek. Zo spreken we verschillende bewoners aan. Het Huis van de Wijk ligt dicht bij de scholen.

Zes basisscholen
Zes basisscholen met een uiteenlopende signatuur gaan de aankomende jaren verbouwen of nieuwbouwen. Hierdoor staan er over een paar jaar, verspreid door Zaandam-Oost, eigentijdse schoolgebouwen met een aantrekkelijke openbare ruimte en buitenschoolse voorzieningen. Samen met andere verbeter- en vernieuwingsprojecten (zoals woningbouw, openbare ruimte en veilige voet- en fietspaden) gaat het om schoolgebouwen voor zo'n 400 leerlingen. We hebben bewust voor deze kleinschaligheid gekozen. De Gouw en de Kernschool opteren voor nieuwbouw in de Watering, vlakbij de kanovereniging en de nieuwe woningbouw. Ook Kleurenpracht en De Windroos kiezen voor nieuwbouw, op de locatie van De Windroos. De Vrije School heeft een sterke voorkeur voor verbouw. En als dat bouwkundig (deels) niet kan, dan gaan zij voor nieuwbouw op dezelfde locatie. Ook de Horizon blijft op dezelfde locatie en denkt nog na over de keuze voor nieuwbouw of verbouw.

Waterspeelplaats in het Darwinpark
Een van wensen die vaak door onze bewoners genoemd is, is een waterspeelplaats. Een plek voor jonge kinderen en hun ouders, maar ook voor anderen. Die wens is in de zomer van 2024 in vervulling gegaan. In de zomer openen we een fraai ontworpen waterspeelplaats. We bespraken met moeders en

anderen hoe we de omringende buitenruimte zo kunnen herinrichten dat er rondom de waterspeelplaats nog veel meer andere mogelijkheden voor ontmoeting en ontspanning zijn. De bewonerswensen betrekken we in het ontwerp.

Bewoner aan Zet
Via dit initiatief kunnen onze bewoners plannen indienen om hun directe woonomgeving, met elkaar, leuker, socialer, veiliger en duurzamer te maken.
Uit de stemronde eind 2022 kwamen 5 van de 8 gehonoreerde initiatieven uit Poelenburg-Peldersveld. Die hebben we in 2023 uitgevoerd, zoals de Brandaris Social Sofa en het gedicht 'Hier woon ik op de muur' bij de Heukelstraat 2.

Eind 2023 is een nieuwe ronde gestart. Dit leverde 6 initiatieven op, waaronder 'Perim in de bloei' en Brandaris bloemrijker. Eind 2024 starten we met de derde ronde. Een vast team zorgt voor het verzamelen van de ideeën en de uitvoering ervan.

Wbmgp

De Wet Bijzondere Maatregelen Grootstedelijke Problematiek blijft de komende jaren van kracht. Hiermee werken we actief aan het creëren van een meer diverse bewonerssamenstelling in de wijken Poelenburg en Peldersveld. Woningzoekenden krijgen voorrang op een sociale huurwoning in Poelenburg en Peldersveld als zij inkomen uit arbeid hebben en een startkwalificatie. En nog eens extra voorrang als zijn werkzaam zijn in het onderwijs, zorg of bij de politie.

STIP OP DE HORIZON

Met de opgave Fijn Wonen werken we aan grote veranderingen en verbeteringen van de leefbaarheid in de buurten. Die zullen variëren per buurt, maar met de toevoeging van 1.000 tot 2.000 woningen zal het uiterlijk flink veranderen. Het is belangrijk dat we daar zorgvuldig mee omgaan en zorgen voor evenwicht. Dat doen we door:

- resultaten te behalen op het gebied van leefbaarheid. Er zijn al verschillende projecten bezig die gericht zijn op het verbeteren van de woonkwaliteit en contacten tussen bewoners en professionals. De eerste resultaten zijn succesvol: het aantal bewonersteams groeit, er komen initiatieven uit de buurten, professionals zijn veel in de buurt en aanspreekbaar, hier en daar groeit het toekomstperspectief al. Tegelijkertijd vraagt dit veel capaciteit, doet het een appèl op onorthodox werken en is continuïteit in menskracht en middelen cruciaal. Het is belangrijk dat we daar continuïteit in behouden.
- versnelling in ruimtelijke projecten. Door anders te plannen en nieuwe werkafspraken te maken, kunnen we ruimtelijke projecten versneld uitvoeren.
- betrokkenheid van particuliere eigenaren. Het is belangrijk dat we particuliere eigenaren betrekken bij het verduurzamen van woningen en dat we verbindingen leggen met de aanpak van woningcorporaties. Dat vergt aandacht en de mogelijkheid om maatwerk te leveren.
- goed om te gaan met verschillen tussen afspraken en uitvoering. Hoewel er rijksbijdragen zijn, kunnen praktische uitvoering en planning soms problemen opleveren. Begrip en flexibiliteit vanuit het Rijk zijn dan belangrijk.

INDICATOREN

- indexcijfer leefbarometer 'woningvoorraad'
- % koopwoningen - samenstelling woningvoorraad
- % sociale huur in Poelenburg en Peldersveld - samenstelling woningvoorraad
- % woningen met energielabel E t/m G
- Beeldkwaliteitniveau openbare ruimte

OPGAVE 4 - VEILIGHEID

HET IS FIJN EN VEILIG IN DE WIJKEN IN ZAANDAM-OOST

– Pact Zaandam-Oost

De analyse in het kort

De kwetsbaarheid van Zaandam-Oost trekt georganiseerde en ondermijnende criminaliteit aan, wat zichtbaar wordt in dagelijkse problemen zoals illegale onderhuur en straatgerelateerde drugshandel.

Daarnaast speelt zich ook veel onzichtbare criminaliteit af, zoals panden in handen van malafide eigenaren, uitbuiting van kwetsbare arbeidsmigranten en criminele netwerken die actief zijn in de glazenwassersbranche en vastgoed.

De vermenging van onder- en bovenwereld verzwakt de maatschappelijke structuur en leidt tot de vorming van parallelle samenlevingen met eigen normen, waarden en economische systemen. Deze zogenoemde ondermijning is voelbaar in Zaandam-Oost. Dat blijkt uit verhalen van buurtbewoners en onderzoeken naar arbeidsuitbuiting, malafide ondernemingen en drugshandel.

Deze situatie zorgt voor een sterke aantrekkingskracht op jongeren, vooral op jongens die snel geld willen verdienen. Het risico om betrokken te raken bij drugscriminaliteit is voor jongeren in Zaandam-Oost tweemaal zo groot als in de rest van Zaanstad. De stap naar de drugscriminaliteit is klein en eenmaal binnen is het een harde en zeer gevaarlijke wereld. Een uitweg is vaak complex wegens bedreiging van de jongere of diens familie, of omdat snel geld ook snel went.

Het thema veiligheid komt ook in gesprek met inwoners vaak aan de orde. Inwoners vertellen gelukkig dat ze zich meestal overdag veilig voelen op straat. Maar ouders zijn voorzichtig om hun kinderen alleen buiten te laten spelen. In sommige straten wordt te hard gereden, is fout parkeren een probleem en/of zorg om het onderhoud van de woonomgeving.

Diverse signalen van professionals, sleutelpersonen uit de wijk en van de politie laten zien dat de problematiek van huiselijk geweld en kindermishandeling in Zaandam-Oost groot is.

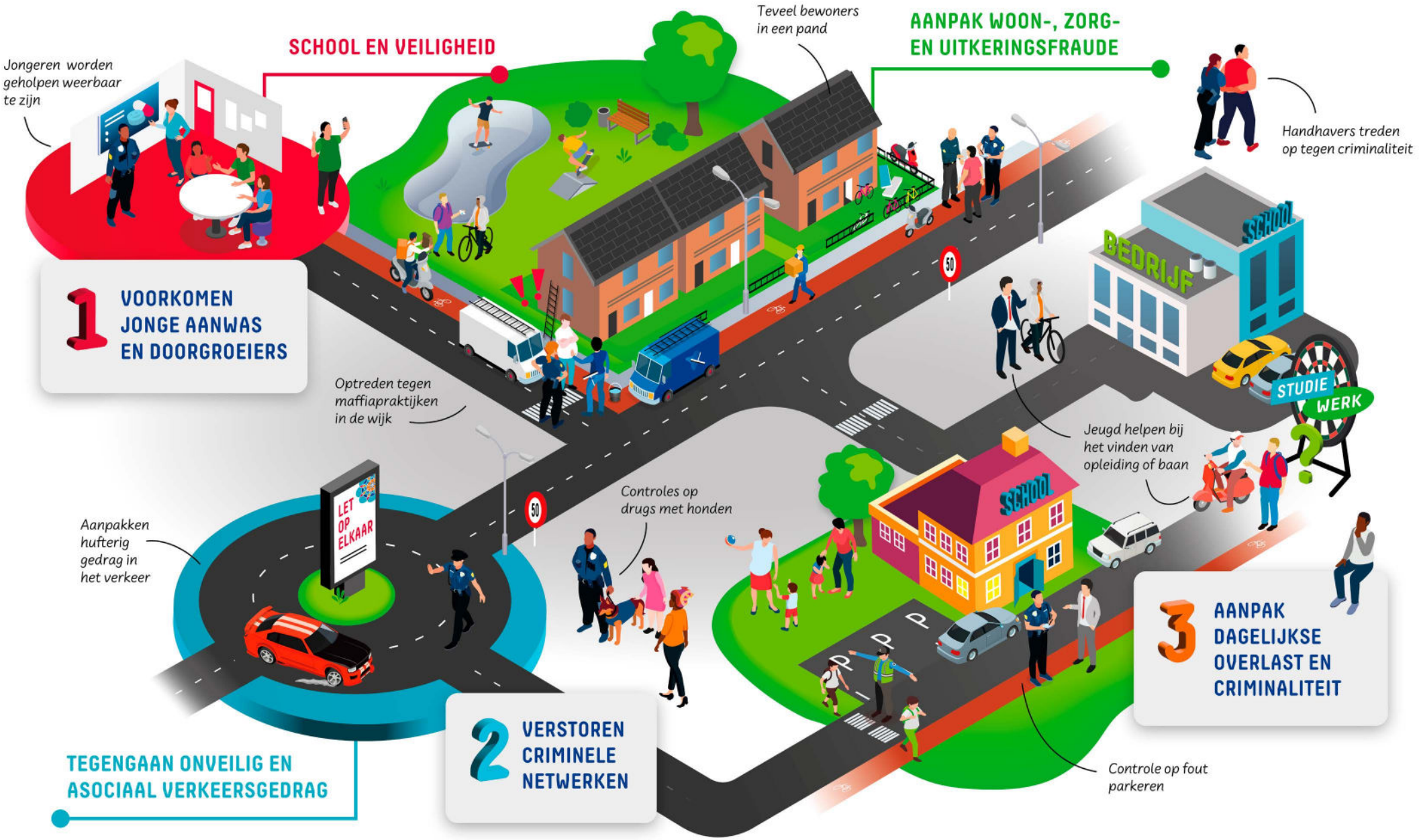
Onze ambitie en doelen

Veiligheid is voor elk mens een voorwaarde voor welvaart, een gelukkig leven en een leefbare samenleving. Het is de basis voor een goede toekomst en een gezonde economische ontwikkeling.

Daarom vinden bewoners het belangrijk dat er zichtbare toezicht en handhaving is, dat we grenzen stellen en perspectief bieden. We willen dat de wijken in Zaandam-Oost een omgeving zijn waarin kinderen nu en in de toekomst alle kansen krijgen om hun ambities te verwezenlijken. Waar ze zich ongeremd kunnen ontwikkelen en waar ze voldoende weerbaar zijn om de aantrekkingskracht van het snelle geld en ‘status’ in het criminele milieu te weerstaan. Waar kinderen zien en ervaren dat er ook voor hén een mooie toekomst in het verschiet ligt. Buiten de criminele wereld.

Veiligheidsbeeld Zaandam-Oost	Zaandam-Oost	Zaanstad exclusief Zaandam-Oost
Veiligheidsindex subjectief	125	90
Veiligheidsindex objectief	113	95
rapportcijfer veiligheid buurt	6,6	7,3
risicoscore jonge aanwas	9%	5%
aandeel jongeren verdacht van delict	2%	1%
ervaren overlast hangjeugd	42%	36%
aandeel verdachten ondermijning	0,8%	0,5%
aandeel geweld	59	43
index overlast	126	89
index verkeer	123	90
index vandalisme	118	93
ervaren verloedering buurt	16%	9%

Veiligheid

SCHOOL EN VEILIGHEID
Jongeren worden geholpen weerbaar te zijn
1 VOORKOMEN JONGE AANWAS EN DOORGROEIERS
Teveel bewoners in een pand
AANPAK WOON-, ZORG- EN UITKERINGSFRAUDE
Handhavers treden op tegen criminaliteit
Optreden tegen maffiapraktijken in de wijk
BEDRIJF
SCHOOL
STUDIE
WERK
Jeugd helpen bij het vinden van opleiding of baan
Controles op drugs met honden
Aanpakken hufterig gedrag in het verkeer
LET OP ELKAAR
SCHOOL
50
2 VERSTOREN CRIMINELE NETWERKEN
3 AANPAK DAGELIJKSE OVERLAST EN CRIMINALITEIT
TEGENGAAN ONVEILIG EN ASOCIAAL VERKEERSGEDRAG
Controle op fout parkeren

Het verschil in veiligheid tussen Zaandam-Oost en de rest van de stad is in de afgelopen decenia gestaag gegroeid. Onze doelstelling is om in maximaal 20 jaar tijd te zorgen dat de verschillen in veiligheid tussen Zaandam-Oost en Zaanstad verdwijnen. De eerste stap hiertoe zal zijn om het verder groeien van het verschil te doen stoppen.

DOELEN IN 2044:

- zijn woon- en andere vormen van fraude, drugshandel, uitbuiting van kwetsbare arbeidsmigranten en andere ondermijnende criminaliteit sterk verminderd.
- is er een effectieve samenwerking in de veiligheidsketen waarbij de opgaven in de wijk centraal staan.
- zien jongeren de overheid zichtbaar en repressief optreden en grenzen stellen en weten ze dat een criminele carrière gevaarlijk is en niet loont.
- hebben malafide vastgoedeigenaren plaatsgemaakt voor bonafide eigenaren, die daadwerkelijk iets toevoegen aan de wijken en de leefbaarheid vergroten.
- zijn bewoners sneller bereid incidenten te melden, omdat ze uit ervaring weten dat dit verschil maakt en er snel en adequaat op wordt gereageerd als zij iets verdachts melden.
- beoordelen bewoners de leefbaarheid en het gevoel van veiligheid in hun wijk met een ruime voldoende.
- is er een cultuur-sensitieve aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling in Zaandam-Oost waarbij steunstructuren in de wijken en formele partijen elkaar versterken.

HOE MAKEN WE DAT WAAR?

De komende jaren kiezen we voor drie prioriteiten. We maken werk van het voorkomen van jonge aanwas en doorgroeiers in de criminaliteit, zetten in op het verstoren van criminele netwerken en verdienmodellen en pakken dagelijkse overlast en criminaliteit aan.

1. Voorkomen jonge aanwas en doorgroeiers

Versterken aanpak risicojongeren
We verbreden de huidige aanpak van risicojongeren (12 tot 16 jaar) naar de doelgroepen 12– en 18+: de jonge aanwas, doorgroeiers binnen criminele netwerken. Jongens en meisjes blijken al op zeer jonge leeftijd (groep 6, 7 en 8 op het primair onderwijs) gedrag te vertonen waarop we moeten interveniëren binnen het gezin. De groep 18-27 jaar gaan we zeer intensieve begeleiden met de juiste professionals en de juiste ondersteuning, in samenwerking met de justitiële partners. We richten ons niet alleen op het individu, maar ook op het systeem en hun omgeving.

School en veiligheid
We vergroten de kennis en vaardigheden bij professionals rondom vroegsignalering, het vergroten van de weerbaarheid van jongeren en het versterken van een gezond pedagogisch klimaat waarin jongeren verblijven na schooltijd. Wij zorgen dat we de verbinding tussen de verschillende disciplines onderling en de jeugd versterken en benutten.

Veilige wijk en digitale leefomgeving
Coachen en begeleiden van risicojongeren in Zaandam-Oost, waarbij sport wordt ingezet als middel om laagdrempelig in contact te komen met verschillende (onbereikbare) doelgroepen. De begeleiding van deze activiteiten ligt in handen van jongeren uit de wijk die worden opgeleid tot (sport)begeleiders en inzetten als rolmodel voor de opgroeiende jeugd in hun eigen wijk.

We spelen direct in op incidenten en actualiteiten, in goede samenwerking tussen verschillende netwerkpartners. Ieder vanuit eigen expertise en gericht op maatwerk.

De digitale leefomgeving is minstens zo belangrijk als de fysieke leefomgeving voor jongeren. In de digitale wereld heeft criminaliteit verschillende vormen. We maken deze kwetsbare jongeren weerbaar tegen de risico's en zorgen dat we als professionals de aansluiting vinden bij hun (digitale) leefwereld.

Rechtspraak in de wijk
We voeren een sociaal offensief om veiligheidsproblemen aan te pakken en de voedingsbodem voor ondermijnende (jeugd)criminaliteit te laten verdwijnen. We onderzoeken of en hoe de justitiële functie een grotere en zichtbaardere rol kan krijgen in de wijk. We betrekken daarvoor het Openbaar Ministerie (OM) en de rechtspraak als bevlogen en nauw betrokken partners in de wijken.

2. Verstoren van criminele net-werken en verdienmodellen

Aanpak criminele samenwerkingsverbanden in de glazenwassersbranche en uitbuiting arbeidsmigranten
We werpen drempels op in het criminele verdienmodel in de glazenwassersbranche. Dat doen we onder andere via het vergunningstelsel voor vestiging in Zaandam-Oost en exploitatie van de glazenwassersbranche in Zaanstad. We zetten in op giraal betalen, versterken de lobby voor een nationale aanpak, gaan illegale onderhuur tegen, breiden de aanpak van SBI-codes, KvK- en RNI-inschrijvingen uit en maken het binnensluizen van arbeidsmigranten om vervolgens misbruik van hen te maken op alle mogelijke manieren moeilijk. Met de bijzondere opsporingsdiensten, Belastingdienst, Arbeidsinspectie, politie, openbaar ministerie en gemeente maken we afspraken over intensivering van de opsporing, toezicht en handhaving. Tevens stellen we bewoners en bonafide ondernemers in de glazenwassersbranche beter in positie om weerbaar te zijn tegen malafide bedrijven.

Aanpak handel, opslag en productie van drugs
Mede met de hulp van een RIEC-handhavingsknelpunt met de partrners treden we zichtbaar op tegen de handel, opslag en productie van drugs en ontregelen en verstoren die. Dat doen we door informatiegestuurd toezicht te houden en te handhaven. Zo voorkomen en bestrijden we productie- en opslaglocaties voor (synthetische) drugs en treden we op tegen personen die zich bezighouden met de handel in verdovende middelen of meevaren op de criminele geldstromen afkomstig uit de handel, en tegen bedrijven die faciliteren bij de handel van verdovende middelen. Ook creëren we daarmee bewustwording bij ondernemers die in branches werken die kwetsbaar zijn voor criminele inmenging, bijvoorbeeld voor de productie of het transport van verdovende middelen.

3. Aanpak dagelijkse overlast en criminaliteit

Tegengaan onveilig en asociaal verkeersgedrag
Bovenop onze reguliere inzet gaan we in Zaandam-Oost extra investeren in het tegengaan van onveilig en asociaal verkeersgedrag. Zo voorkomen we problemen op piekomenten bij scholen en supermarkten en asociaal rij- en parkeergedrag in de wijken. Om een gedragsverandering teweeg te brengen gaan we hier meer toezicht op houden. Zichtbaarheid op de overlastplekken is hierbij van groot belang. We stellen een handhavingsschema op waarbij gemeente en politie samenwerken. Ook brengen we in kaart of en zo ja welke aanpassingen in de openbare ruimte helpen om (soms letterlijk) drempels op te werpen voor asociaal verkeersgedrag.

Aanpak woon-, zorg- en uitkeringsfraude
Met het bestrijden van fraude slaan we meer vliegen in één klap. Allereerst maken we daarmee aan iedereen duidelijk dat misdaad níet loont. We verhogen er bovendien ook de leefbaarheid en veiligheid in de wijken mee. En we zorgen ermee dat de mensen die er recht op hebben, hun geld

kunnen krijgen. Onze geïntensiveerde aanpak in de wijken Poelenburg en Peldersveld heeft de afgelopen jaren succes opgeleverd. Dat breiden we nu uit naar heel Zaandam-Oost.

Aanpak verloedering woonomgeving
Binnen de opgave Fijn Wonen werken de gemeente en de drie woningcorporaties, waar mogelijk ook met bewoners, samen om de openbare ruimte van Zaandam-Oost schoon, heel en veilig te maken. Om daar een extra impuls aan te geven, komt er een gebiedsteam Zaandam-Oost voor de openbare ruimte. Dit team heeft als taak om dagelijks in de wijken aanwezig te zijn. Voor het extra schoonhouden van de wijken (zwerfafval) en het verrichten van onderhoudswerkzaamheden in de openbare ruimte.

Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling
We zetten in op bewustwording rondom dit onderwerp. We vragen en faciliteren de (in)formele netwerken in de wijken om dit onderwerp bespreekbaar te maken. We zorgen daarnaast dat de hulpverlening beter aansluit op de behoefte die wijkbewoners specifiek in Zaandam-Oost hebben en wat hier werkt. De juiste bejegening (zie ook Participatie & Armoede) en cultuursensitief werken door professionals is ook hier enorm belangrijk. We werken daarom ook hier met sleutelfiguren en ervaringsdeskundigen uit de wijken om de stap naar hulpverlening voor bewoners zo klein en vertrouwd mogelijk te maken.

Het is belangrijk om de problematiek die vaak de oorzaak is van huiselijk geweld zo veel mogelijk te voorkomen. We zorgen daarom dat de aanpak een link hebben met de interventies vanuit de opgaven gezondheid en participatie.

STIP OP DE HORIZON

Structurele aanpak huiselijk geweld
Huiselijk geweld is een groot probleem in veel huishoudens van Zaandam-Oost. We zijn een project gestart om te komen tot een aanpak die past bij de logica van de wijken en waarbij de kracht en steun vanuit de bewoners optimaal wordt ingezet. En waarbij er maatwerk wordt geboden in het bestaande formele aanbod. In het project wordt ook een voorstel uitgewerkt voor een duurzame en cultuur-sensitieve aanpak. De invulling en financiering van deze duurzame aanpak ontbreekt nu nog en is een wens voor de toekomst.

Structurele financiering Interventieteam en Team Wijkgerichte Overlast
Bij de aanpak van ondermijning, (BRP) fraude en uitbuiting van arbeidsmigranten hebben het Interventieteam en het Team Wijkgerichte Overlast inmiddels hun effectiviteit bewezen. Door zichtbaar, direct en pro-actief in te grijpen op vele dossiers. De teams zijn een goed voorbeeld voor andere NPLV-gebieden en bovendien nog steeds in ontwikkeling naar nog betere resultaten. Een deel van de financiering van deze teams is nu nog afkomstig van het Volkshuisvestingsfonds en de Regiodeals. Dit is tijdelijke financiering. Structurele financiering voor handhaving is nodig.

Landelijke regie op het bovenlokale probleem binnen de glazenwassersbranche
Bijvoorbeeld via een landelijke taskforce tegen misbruik van kwetsbare arbeidsmigranten als crimineel verdienmodel, te beginnen in de glazenwasserij. Hier hoort ook de aanpak van de sociale problematiek bij die het in de wijken in enkele grote NPLV-steden zoals in Zaanstad veroorzaakt. Prioriteit en capaciteit bij minstens één van de buitengewoon opsporingsdiensten om in een gezamenlijke en creatieve aanpak de criminele familie uit Zaandam-Oost die al ruim 10 jaar leiding geeft aan een crimineel netwerk dat een groot deel van de landelijke branche in handen heeft onderuit te halen.

Regie op problematiek rond de RNI-inschrijving en BRP-inschrijving
Nadenken hoe we arbeidsmigranten uit handen krijgen en houden van criminelen door ze een legaal alternatief te bieden. Werk is er voldoende. Maar wat doen we met huisvesting. We denken over tijdelijke huisvesting voor arbeidsmigranten: ter overbrugging: zoeken naar eigen huisvesting of terugkeer naar Bulgarije.

INDICATOREN

- Indexcijfer ‘veiligheid’ leefbarometer
- Indexcijfer veiligheidsindex subjectief ‘onveiligheid’
- Indexcijfer veiligheidsindex objectief ‘ondermijning’
- % inwoners die veel jeugdoverlast ervaren
- Aantal personen jonger dan 25 jaar verdacht van een delict (per 1000 inwoners)

OPGAVE 5 - GEZONDHEID

IEDEREEN IN ZAANDAM-OOST IS NET ZO GEZOND ALS DE REST VAN ZAANSTAD

– Pact Zaandam-Oost

De analyse in het kort

De bewoners van Zaandam-Oost staan voor veel uitdagingen, zoals armoede, huiselijk geweld, werkloosheid, slechte huisvesting, ongunstige werkomstandigheden en beperkte gezondheidsvaardigheden. Bovendien hebben zij een hoger risico op gezondheidsproblemen en ongezonde leefomgeving zoals overgewicht, obesitas, psychische kwetsbaarheid, eenzaamheid, gebrek aan lichaamsbeweging, ongezonde voeding, roken, stress, gebitsproblemen, een laag lidmaatschap van sportverenigingen, schooluitval en depressieve gedachten.

Een kloof tussen de medische sector en sociale en welzijnsinstellingen bemoeilijkt de effectieve doorverwijzing en begeleiding. Daarbij maken sociaaleconomische en culturele verschillen de aanpak van gezondheidsproblemen nog ingewikkelder, terwijl de preventieve zorgstructuren op wijkniveau vaak onbekend zijn. Dit kan leiden tot een overmatig gebruik van beschikbare gezondheidsvoorzieningen.

Onze ambitie en doelen

Iedereen verdient een goede gezondheid en alle kansen om het beste uit zichzelf en het leven te halen. We willen dat alle inwoners van Zaandam-Oost, van jong tot oud, in 2044 net zo gezond zijn als de mensen in de rest van Zaanstad. Dankzij die goede gezondheid doen ze mee in de samenleving, ervaren ze die betere gezondheid zelf ook écht, weten ze er meer over en helpen ze zelf mee om een goede gezondheid te behouden en voelen ze dat ze toekomstperspectief hebben.

We willen gelijke kansen. Dat betekent dat we ongelijk moeten investeren: meer in Zaandam-Oost dan in de rest van de stad. We zetten in op meer preventie, een sterke sociale basis, een gezonde leefstijl, goede gezondheidsvaardigheden én een gezonde leefomgeving. We beginnen bij het begin: we starten bij de zwangerschap en houden vanaf dan het welzijn en de gezondheid van onze Zaanse kinderen en hun omgeving in het oog. Dat doen we niet lukraak.

We sluiten aan bij wat bewezen effectief is en bij wat inwoners en netwerken in de wijk aangeven belangrijk te vinden of nodig te hebben, bijvoorbeeld als het gaat om de interventie rondom duurzame mondzorg.

DOELEN IN 2044:

- zijn vroegsignalering en preventie van gezondheidsproblemen de standaard
- worden alle kinderen geboren met een Kansrijke Start en groeien ze op in verbeterde en kansrijke omstandigheden
- voelen alle bewoners zich mentaal gezonder en weerbaarder
- bewegen alle bewoners meer en met plezier
- kunnen alle bewoners dichtbij laagdrempelig informatie en zorgadvies krijgen, wat iemands culturele achtergrond en geletterdheid ook is
- leven alle bewoners in een gezonde leefomgeving

Gezondheid

Ongezonde leefstijl
Mentale gezondheid
65
Sporten en bewegen
Levensverwachting
80
Gezond en gevarieerd eten
Delivery
AMBULANCE
VERS PRODUCTEN

WAT HEBBEN WE DAARVOOR NODIG?

Het Pact Zaandam-Oost sluit aan bij de landelijke nota gezondheidsbeleid 2020-2024 en de doelstellingen van het Integraal Zorgakkoord (IZA) door een gedeelde visie te ontwikkelen op gezondheidsbeleid en zorgbeleid met de (sociale) partners in de wijken om de gezondheid van de inwoners positief te beïnvloeden. Gezondheid is geen geïsoleerd probleem. Het vraagt om een multidisciplinaire benadering. Het gaat namelijk om meer dan alleen een gezonde leefstijl of goede zorg. Gezondheid is het product van de maatschappij als geheel. Van opvoeding en onderwijs tot veiligheid, van ruimtelijke ordening tot de arbeidsmarkt. Het is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. Bij een integrale aanpak hoort dat we programma's uit andere domeinen verbinden aan gezondheid en daarop aansluiten.

We staan nog aan het begin van onze aanpak op het gebied van gezondheid. De financiering moet nog gedeeltelijk worden georganiseerd, en de mogelijkheden met de partners worden verkend. We starten met de uitvoering van projecten, terwijl we tegelijkertijd ook samenwerkingen opzetten en diverse plannen verder uitwerken voordat we definitieve beslissingen nemen. Bij al onze interventies streven we er constant naar om maximale impact te hebben op het welzijn van kinderen, bijvoorbeeld als het gaat om overgewicht.

Tijdige zorg en welzijn

Tijdige zorg en welzijn zijn van cruciaal belang voor inwoners omdat ze de basis vormen voor een gezond en vervuld leven. Wanneer zorg en welzijn op tijd worden verstrekt, kunnen gezondheidsproblemen worden voorkomen of behandeld, waardoor mensen in staat zijn om optimaal te functioneren op fysiek, mentaal en emotioneel niveau. Bovendien draagt tijdige zorg bij aan het behoud van de kwaliteit van leven en het bevorderen van zelfredzaamheid, waardoor mensen de mogelijkheid hebben om hun volledige potentieel te benutten en actief deel te nemen aan de samenleving.

Tijdige mondzorg

Mondzorg is een breder herkend probleem bij onze kinderen. Uit een onderzoek van Jeugdtandverzorging 'Poetsbus' op een basisschool in Zaandam-Oost blijkt dat 90% van de kinderen een hoge mondzorgbehoefte heeft, 64% kampt met gaatjes. Brugfunctionarissen op andere scholen herkennen dit beeld.

Daarom starten we met een project om de mondzorg van kinderen te verbeteren via een totaalaanpak met betrokken partners (VVE, scholen, consultatiebureau, mondzorgprofessionals, kinderen en hun ouders). Dit doen wij via ouderbijeenkomsten op zowel de VVE, school, als binnen de JGZ. Ouders worden onder meer geïnformeerd over dat tandartsbezoeken voor kinderen volledig worden vergoed door de zorgverzekering. Nu is daar nog veel onwetendheid over bij ouders. Daarnaast zullen er poetsinstructies worden gegeven (ook aan kinderen) en komen er mondhygiënisten en tandartsen op school en bij de centra jong. Dit gebeurt in samenwerking met ouders en de brugfunctionaris.

Verbeteren welzijn van inwoners met niet-medische hulpvragen

Bij fysieke en mentale klachten spelen vaak sociaal-maatschappelijke problemen een rol. We richten ons op het verbeteren van het welzijn van inwoners die met deze problemen kampen. Dat doen we door een betere samenwerking tussen huisartsenpraktijken, welzijnsinstellingen, sociale wijkteams en sleutelpersonen, door het inzetten van welzijn op recept en nagaan welke doelgroepen bij de huisartsen vaker komen met niet-medische hulpvragen. Wij geven extra aandacht aan Welzijn op Recept voor kinderen en jongeren, omdat ook zij vaker beter geholpen zijn met een dagbesteding zoals sporten, dansen, rappen, toneel maken. Hierbij kijken of we of er voldoende aanbod is vanuit de sociale wijkteams en sociale basis voor deze doelgroepen.

Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling

We zetten in op bewustwording bij bewoners en professionals rondom dit onderwerp. We vragen en faciliteren de (in) formele netwerken in de wijken om dit onderwerp bespreekbaar te maken. We zorgen daarnaast dat de hulpverlening beter aansluit op de behoefte die wijkbewoners specifiek in Zaandam-Oost hebben en wat hier werkt.
De juiste bejegening (zie ook Participatie & Armoede) en cultuursensitief werken door professionals is ook hier enorm belangrijk. We werken daarom ook hier met sleutelpersonen en ervaringsdeskundigen uit de wijken om de stap naar hulpverlening voor bewoners zo klein en vertrouwd mogelijk te maken. Het is belangrijk om de problematiek die vaak de oorzaak is van huiselijk geweld zo veel mogelijk te voorkomen. We zorgen daarom voor een link met de interventies vanuit de opgaven Veiligheid en Participatie & Armoede.

Vaccinaties

Het belang van vaccinatie kan niet genoeg benadrukt worden. Vaccinatie vormt een krachtig instrument in het voorkomen van besmettelijke ziekten en het beschermen van individuen en gemeenschappen tegen ernstige gezondheidsproblemen. Door samen te werken met de GGD kunnen gezondheidscoaches en sleutelfiguren een rol spelen in het verspreiden van betrouwbare informatie over vaccins, in gesprek te gaan over de twijfels, en het aanmoedigen van vaccinaties.

ZWANGERSCHAP, OPVOEDEN EN OUDERSCHAP

Centering Pregnancy
In Zaandam-Oost worden veel kinderen te vroeg geboren en met een laag geboortegewicht. Aanstaande ouders wachten vaak te lang, meestal pas na de cruciale eerste 10 weken van de zwangerschap, om een verloskundige te raadplegen. Voor deze kwetsbare, aanstaande ouders bieden we extra medische zorg en begeleiding via groepsbijeenkomsten, waarin informatie en voorlichting wordt gegeven, met en van elkaar wordt geleerd en gelegenheid is om een ondersteunend netwerk op te bouwen.

PSYCHOSOCIALE GEZONDHEID

Gezondheid is meer dan alleen niet-ziek-zijn. Het gaat ook over het vermogen om je aan te passen en je eigen regie te voeren, in het licht van de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen die het leven met zich meebrengt. Een groeiend aantal mensen ervaart mentale problemen, terwijl inwoners geconfronteerd worden met toenemende druk op verschillende gebieden, wat stress en gezondheidsproblemen veroorzaakt. Vooral voor de groep mensen die werk, zorg voor de kinderen en/of mantelzorg moet combineren, lijken veel stress verhogende factoren samen te komen.

Integrale aanpak inwoners met GGZ-problematiek
We zorgen dat we beter aansluiten bij de behoefte en wensen van inwoners met GGZ-problemen. We gaan uit van hun persoonlijke doelen en zetten ons in om deze doelen gezamenlijk te bereiken, met de betrokkenheid van alle relevante disciplines zoals huisartsen, GGZ/FACT, woonbegeleiding/Leviaan en het sociaal wijkteam. In onze verdere uitwerking willen we meer aandacht besteden aan ouders met kinderen, bijvoorbeeld door de GGZ dienstverlening beter af te laten stemmen op integrale gezinsaanpakken. Voor jongeren en jongvolwassenen leggen we de nadruk op vroegtijdige signalering om te voorkomen dat problemen verergeren. Door alert te zijn op de eerste tekenen van mogelijke psychosociale problemen en een ondersteunende omgeving te creëren waarin jongeren zich gehoord en begrepen voelen, kunnen we op tijd ingrijpen en passende ondersteuning bieden.

Betere begeleiding van inwoners met multimorbiditeit
40% van de top 100 patiënten met multimorbiditeit (wat betreft zorggebruik) in het Zaans Medisch Centrum komt uit Zaandam-Oost. In samenwerking met het ZMC, huisartsen, wijkverpleging, apothekers, het sociaal wijkteam en Parnassia willen we onderzoeken hoe we inwoners met meerdere aandoeningen beter kunnen begeleiden op zowel psychisch als somatisch gebied, met als doel de kwaliteit van leven te verbeteren. Het aanpakken van overgewicht is belangrijk vanwege de vele gezondheidsrisico's die ermee gepaard gaan, zoals hartziekten, diabetes en een verhoogd risico op bepaalde vormen van kanker. Gezondheidscoaches spelen een belangrijke rol bij deze inspanning, omdat zij als bruggenbouwer binnen gemeenschappen kunnen fungeren en het bewustzijn kunnen vergroten over de gezondheidsrisico's van bijvoorbeeld overgewicht en de voordelen van een gezonde levensstijl. De interventie richt zich op het verbeteren van de gezondheid en levensstijl van zowel jongeren als ouderen door middel van bewustwording, voorlichting en ondersteuning op het gebied van een gezonde leefstijl en mentale weerbaarheid. Het inzetten van gezondheidscoaches is een veelbelovende interventie om de gezondheid van jong & oud te bevorderen en hen aan te moedigen tot sporten en bewegen. Ook kunnen zij ingezet worden om gezondheidsvaardigheden van bewoners te versterken zodat ze in staat zijn gezondheidsgerelateerde informatie te begrijpen, te verkrijgen en toe te passen in hun dagelijkse leven.

LEEFSTIJL

Gezondheid behouden en bevorderen is een samenspel van persoonlijke eigenschappen, leefstijl, sociale omgeving en leefomstandigheden. Een samenhangende aanpak vraagt aandacht voor educatie, signalering en ondersteuning, omgevingsfactoren en gedragsregels. Via de eerste twee (educatie en signalering/ondersteuning) zetten wij in op de leefstijl van inwoners zelf. We stimuleren een gezonde leefstijl en grijpen vroegtijdig in bij een ongezonde leefstijl om (ernstige) problemen te voorkomen. Via de andere twee (omgeving en gedragsregels) stimuleren we indirect een gezonde leefstijl: bijvoorbeeld door aanpassingen in de leefomgeving maken wij gezond gedrag makkelijker. Wij bekijken dit thema in samenhang met andere thema's: we versterken de eigen verantwoordelijkheid in relatie tot een gezonde leefstijl en ondersteunen degene die hierin onvoldoende regie kunnen nemen.

Onderzoek: studenten van het STIPP doen onderzoek naar wat bewoners voor behoeften hebben op gebied van gezond leven en in hoeverre het huidig aanbod hierbij aansluit, plus waarom zij wel of niet gebruik maken van het aanwezige aanbod.

GEZONDHEIDSVAARDIGHEDEN

We zorgen ervoor dat sleutelpersonen, jongerenwerkers, brugfunctionarissen en gezondheidscoaches fungeren als verbindende schakels tussen het formele aanbod en onze inwoners. We zien de inzet van sleutelpersonen en andere verbindingsprofessionals als essentieel bij het toewerken naar een betere leefstijl en gezondheid. In deze wijken is bij uitstek die verbinding nodig om bewoners te bereiken. Dit doen we we door middel van training en deskundigheidsbevordering bij sleutelpersonen, waarbij we hen positioneren binnen zorg- en welzijnsinstellingen. Op deze manier kunnen ze een groter aantal inwoners bereiken, inclusief degenen die vanwege beperkte gezondheidsvaardigheden en welzijn moeilijk toegang hebben tot de juiste zorg. We starten met het versterken van de huidige sleutelpersonen, verhogen van de capaciteit en breiden dit netwerk vervolgens uit naar specifieke doelgroepen. Vervolgens willen we sleutelpersonen een leidende rol geven en betrekken in het ontwikkelen van informatiemateriaal, campagnes, veranderingen, interventies aanpassen om te zorgen dat de boodschap aankomt.

Cultuursensitiviteitstrainingen professionals
We richten ons op het versterken van gezondheids-vaardigheden, met speciale aandacht voor culturele sensitiviteit, en bieden op maat gemaakte voorlichting over gezondheid en zorg, zowel voor jongeren als ouderen. Dit stelt professionals in staat om effectiever te communiceren met de inwoners.

Training: een werkgroep gaat samen met studenten van STIPP een cultuursensitieve training ontwikkelen om gezondheidsvaardigheden bij bewoners te versterken.

GEZONDE LEEFOMGEVING

Gezonde buitenontmoetingsruimtes
We zorgen voor veilige, bekende en gezonde (rookvrije) buitenruimtes met plek om te bewegen, verblijven en te ontmoeten. Denk aan speeltuinen, schoolpleinen en parken met sporttoestellen of beweeg-/wandelroutes. Zo zorgen we dat onze inwoners kunnen bewegen, elkaar kunnen ontmoeten en hun leefomgeving als prettig ervaren.

STIP OP DE HORIZON

We willen een beweging richting preventie, waarbij bewoners eerder zelf aan de slag gaan met hun gezondheid en waar nodig ondersteuning krijgen vanuit hun eigen omgeving, sociale netwerken, sociale basis, sociaal domein en indien nodig zorgverleners. Op deze manier werken we samen met bewoners om gezondheidsrisico's te verminderen en zo een betere algehele gezondheid te bevorderen, en op lange termijn gezondheidsachterstanden te verminderen, ook voor toekomstige generaties. Dit vraagt ook passende financiering, waarbij de nadruk meer komt te liggen op preventieve maatregelen, en een verschuiving van middelen van curatief naar het sociale domein. Alleen samen kunnen we dit domeinoverstijgende vraagstuk aanpakken.

INDICATOREN

- % inwoners dat zijn/haar gezondheid als goed ervaart
- % inwoners met hoog risico op angst of depressie
- % inwoners en kinderen met overgewicht en obesitas

ZO WERKEN WE

Governance

We hebben als partners onze handtekening gezet onder het Pact Zaandam-Oost. Daarmee hebben we nadrukkelijk gekozen voor een nieuwe manier van samenwerken, gebaseerd op gelijkwaardigheid. In het Pact hebben we afspraken gemaakt over de sturingsfilosofie die hierbij hoort.

Bestuur
We willen de slagkracht vergroten en waarborgen dat we beslissingen samen nemen. Daarom is er een dagelijks bestuur (DB) gevormd, van vertegenwoordigers van de partnerorganisaties. Het DB geeft richting aan de plannen en uitvoering en stelt het uitvoeringsplan en de begroting vast. Ook heeft het DB een onafhankelijke programmadirectie aangesteld.

Programmabureau
De programmadirectie werkt samen met het programmabureau de uitvoeringsplannen uit, coördineert de uitvoering (die bij de partners zelf ligt), jaagt aan en brengt geldstromen bij elkaar. Het programmabureau is trouwens geen juridische entiteit. De gemeente treedt op als beheerorganisatie en zorgt voor de organisatorische, juridische en administratieve ondersteuning van het Pact.

Het Pact is een netwerkorganisatie waarin meer dan 40 organisaties opgavegericht samenwerken. Dat vraagt veel van de organisaties, ook in het uitvoeren en richten van de interventies. In het besef dat je onderdeel bent van een integrale aanpak. De governance moet helpend zijn om dit voor elkaar te krijgen. En toch merken we dat het soms schuurt. Want als je blijft doen wat je deed, krijg je wat je kreeg. Systeemverandering is soms nodig om de kloof te overbruggen en impact te maken in de wijk. De organisatie van het Pact moet hieraan ten dienste staan. En in het besef dat het soms niet goed gaat in de samenwerking, is het extra belangrijk om de successen te vieren die de komende tijd ook geboekt worden.

Op iedere opgave werkt een opgavemanager met een stuurgroep en één of meer kernteams samen aan de uitvoeringsplannen. Partners leveren capaciteit naar vermogen aan deze stuurgroepen en kernteams, om zo gezamenlijk de aanpak verder te ontwikkelen, signalen te bespreken en scherp te zijn op de uitvoering. Een goed kernteam is in staat om goed afgewogen besluiten voor de stuurgroep voor te bereiden. De samenwerkingsvorm van de kernteams kan per opgave verschillen. Die hangt af van de dynamiek van de opgave. En natuurlijk van wat het meest effectief en voor de partners wenselijk en haalbaar is. De stuurgroepen zijn de plek voor besluitvorming en escalatie, maar vooral gericht op het ondersteunen van het kernteam en het helpen mogelijk maken te doen wat nodig is.

Kantoor
Het kantoor van het programmabureau is aan de Lobeliastraat in de wijk Poelenburg. Het programmateam is daar direct bereikbaar, voor professionals en bewoners.

Wijkpunt
Door letterlijk aanwezig te zijn in Zaandam-Oost, zijn we dicht bij onze bewoners. We werken áán de wijken, ín de wijk. Dat doen we ook en vooral via het wijkpunt, Spaansgroen. Een plek waar bewoners altijd welkom zijn. Bewoners kunnen daar terecht met hun vragen, meldingen en ideeën over wonen, openbare ruimte, veiligheid en ze kunnen laagdrempelige hulp krijgen bij het vinden van stages, werk en opleiding. Ze treffen er sleutelpersonen uit de wijk aan, zij bemensen namelijk het wijkpunt. Medewerkers van de gemeente, het Jongerenloket, UWV, FNV, Werkom en het Sociaal Wijkteam sluiten aan. Ook de corporaties zijn op de achtergrond aanwezig. Zo zorgen we dat we met bewoners in gesprek zijn en blijven. Want alleen zíj weten wat er speelt en of onze plannen hun vruchten afwerpen in de wijk.

Communicatie en bewonersbetrokkenheid
We houden bewoners op de hoogte via de Pact Post, socials en onze website www.pactzaandamoost.nl. Het Pact is tot stand gekomen door vele gesprekken met bewoners en professionals. Hun input is de basis voor onze aanpak. Nu we in uitvoering zijn en de aanpak stapsgewijs gaan uitbreiden naar de andere wijken van Zaandam-Oost blijven we in contact met bewoners. Dat doen we via gesprekken, het inzetten van sleutelpersonen, de gesprekken in Spaansgroen en de Lobelia. We organiseren geen formele inspraakstructuur maar sluiten aan op die plekken waar bewoners toch al zijn. Waar nodig organiseren we bijeenkomsten om de voortgang te bespreken. In de periode van dit uitvoeringsplan onderzoeken we wel of en hoe jongeren en kinderen meer kunnen betrekken.

RAPPORTEREN, MONITOREN EN MIDDELEN

Rapporteren, monitoren en middelen

In dit uitvoeringsplan hebben we met elkaar de concrete afspraken gemaakt over de activiteiten die we tot en met 2027 uitvoeren om onze ambities waar te maken. Maar het is belangrijk dat we continu checken of we de goede dingen doen en welk effect we bereiken. Bovendien moeten we zorgen dat we niet stilstaan en bijsturen als het anders loopt dan verwacht. Evalueren en leren zijn sleutelwoorden.

MONITORING

Impact en resultaten op de lange termijn
Elk jaar publiceren we een rapportage over het jaar ervoor. Daarin beschrijven we welke ontwikkelingen we zien (kwalitatief en kwantitatief), vertellen we welke activiteiten we hebben ondernomen en hoe onze samenwerking verloopt. Kortom, we laten zien wat de impact en resultaten zijn van ons programma. De langetermijneffecten meten we langs de lijnen van onze ambities. Dat doen we met indicatoren die van tevoren zijn geformuleerd (zie bijlage en Pact Zaandam-Oost): cijfers die iets zeggen over de ontwikkelingen die we willen zien in Zaandam-Oost. Sommige hebben we zelf geformuleerd, sommige komen uit het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid.

Analyseren op de korte termijn
Effecten en trends zie je pas goed op de lange termijn. Daarom zorgen we twee keer per jaar voor een stoplichtenrapportage: zo kunnen we goed laten zien hoe het gaat met de uitvoering en of we voor elkaar krijgen wat we hadden afgesproken. We focussen daarbij op resultaten en het bereik op interventieniveau. Hoe verloopt de samenwerking? Behalen we de resultaten die we in dit plan hebben afgesproken? En hoe staat het met de financiën? Deze rapportages zijn vooral bedoeld als sturingsinformatie voor het dagelijks bestuur. Daarnaast is onze ambitie dat de rapportages ook gebruikt kunnen worden als voeding voor landelijke monitoring en verantwoording. Hiermee beperken we administratieve lasten.

Wat als het minder lekker loopt?
De stoplichtrapportages gebruiken we als sturingsinformatie voor het dagelijks bestuur. In deze rapportages reflecteren we op de resultaten en het bereik op het niveau van de interventies. We zien de stoplichtrapportages als een thermometer waarmee we kijken hoe we er voor staan en of we bij moeten sturen. De input voor deze rapportages komt van de kernteams, die gestimuleerd worden om de stoplichten ook te gebruiken om doorlopend met elkaar het gesprek te voeren over de stand van zaken.

Leren en verbeteren
We willen samen ook lerend werken. Werkt het in de praktijk wel of niet wat we met elkaar hebben bedacht? Wat hebben we nodig om de impact te vergroten? Willen we de effecten van de interventies in beeld kunnen krijgen, dan hebben we niet alleen monitoring nodig, maar ook gericht onderzoek. Vanuit de stuurgroepen kunnen vragen komen voor een onderzoeksagenda. Die stellen we samen op basis van het programma. We zijn in gesprek met de Hogeschool van Amsterdam en Hogeschool InHolland om te kijken hoe we dit voor langere tijd kunnen organiseren en in beeld kunnen brengen.

Pact Academy
Leren van en met elkaar is belangrijk, zeker nu we anders moeten denken en anders moeten doen. We werken lerendeweg. Dat is een continu proces voor ons allemaal. Daarom hebben we verschillende leerlijnen ontwikkeld vanuit onze Pact Academy. Zo is er een leerlijn Sleutelpersonen, een leerlijn Professionals en hebben we een Pact College Tour in het leven geroepen. Zo kan iedereen die meewerkt aan het Pact zichzelf blijven ontwikkelen en verbeteren.

FINANCIERING

Inzet en middelen
Hieronder is de begroting van het uitvoeringsplan op hoofdlijnen opgenomen. In bijlage 3. staat de begroting op interventieniveau. De begroting loopt van 2024 tot en met 2027, met de bedragen afgerond per duizendtal. Niet voor alle interventies is op dit moment voor de volle vier jaar volledige dekking beschikbaar. De kosten zijn inzichtelijk gemaakt, om zo ook inzichtelijk te maken wat onze opdracht is voor het vinden van financiering voor de langere termijn.

Begroting		2024	2025	2026	2027
Totaal begroting 2024-2027	Jeugd	6.303	6.761	6.587	6.587
	Veiligheid	3.006	3.272	4.022	4.022
	Participatie & Armoede	1.548	1.910	1.255	1.188
	Fijn Wonen	4.051	3.532	2.432	1.266
	Gezondheid	115	115	115	0
	Integraal	2.061	1.886	1.886	1.689
	Totaal begroot	**17.084**	**17.476**	**16.297**	**14.752**
	Bijdrage rijk	14.791	15.384	11.866	3.569
	Bijdrage partners	2.293	2.062	2.062	2.063
	Totaal tekort	0	-30	-2.369	-9.120

Uitgangspunt van het Pact is dat alle partners hun eigen mensen en middelen inzetten op de opgaven en daarop prioriteren.
Extra middelen zorgen ervoor dat we nog meer kunnen doen en dat we ruimte hebben om te onderzoeken of iets wel of niet werkt. Gecombineerd met de (geprioriteerde) inzet van iedere partner hebben we de mogelijkheid om verandering op gang te brengen, uit te proberen en te ontwikkelen.

In bovenstaande tabel wordt inzichtelijk gemaakt hoe de dekking van het uitvoeringsplan is opgebouwd. Zichtbaar is dat het grootste deel van de aanpak met rijksmiddelen wordt gefinancierd. De bijdrage van partners, inclusief gemeente, is in totaal 16%. Dit is inclusief de bijdrage aan het programmabureau vanuit de gemeente.

Rijksmiddelen
De Rijksmiddelen geven een impuls aan onze uitvoering. Ze maken het mogelijk om de aanpak in Poelenburg en Peldersveld uit te breiden naar Zaandam-Oost. Tegelijkertijd zit hier ook een zorg, want hoewel we heel blij zijn met de middelen vanuit het Rijk, zijn het tijdelijke middelen. Bij de start van het Pact Poelenburg Peldersveld is het belang benadrukt van klein beginnen en wat succesvol is uitbreiden en structureel borgen. Doordat we nu met tijdelijke middelen werken zit hierin een risico. Overleg hierover met het Rijk en onze lokale partners is cruciaal om te voorkomen dat we succesvolle aanpakken moeten stopzetten. Onze samenwerking in het Pact Zaandam-Oost is gebaat bij financiële afspraken voor de lange termijn zodat voorkomen wordt dat we continu op zoek moeten naar financiële dekking van het uitvoeringsplan, of erger, succesvolle aanpakken weer moeten stoppen.

Ex Ante Impact Analyse
Meerdere NPLV-gebieden hebben op verzoek van BZK begin 2024 een kosten/baten analyse laten uitvoeren. Hierbij is gekeken naar de belangrijkste sleuteleffecten van de (in de toekomst gewenste) inzet vanuit de uitvoeringsplannen van het Pact en welk rendement deze investeringen zouden hebben op de langere termijn. De analyse laat zien dat de beoogde investeringen in Zaandam-Oost (kosten) het dubbele opleveren (baten). De belangrijkste baten bestaan uit: stijgende woz-waarden, inkomenseffecten door stijgend opleidingsniveau en besparingen op uitkeringen. Opvallend is dat uit de analyse duidelijk naar voren komt dat deze effecten worden bereikt door het integrale pakket aan maatregelen uit het uitvoeringsplan. Zo dragen niet alleen interventies uit de opgave Fijn Wonen bij aan de stijgende woz-waarden, maar ook interventies uit de opgave Veiligheid.

Dekking 2024-2027*	
SPUK Kansrijke Wijk	20.190
Volkshuisvestingsfonds 1	5.762
Regio Deal I - Zaan IJ	4.121
Regio Deal II - Zaan IJ Groen en Meedoen	9.320
Preventie met Gezag	4.680
POK-middelen	221
Energiemiddelen Zaandam-Oost	1.309
Bijdrage overige partners	8.479

Volkshuisvestingsfonds
Zaanstad heeft voor Zaandam-Oost twee aanvragen toegekend gekregen uit het Volkshuisvestingsfonds (VHF); uit het VHF1 (43.435.849,- euro) en het VHF 3 (22.946.913,- euro). In het bovenstaande overzicht van dekkingsbronnen zijn deze bedragen niet zo terug te vinden. Dat komt omdat een deel van de plannen waar middelen voor beschikbaar zijn gesteld via programma's van de gemeente Zaanstad worden uitgevoerd. Die zijn dus geen onderdeel van dit uitvoeringsplan. Denk hierbij aan het programma Bestaande Stad (renoveren en verduurzamen particuliere woningen), Openbare ruimte en Maatschappelijke voorzieningen en gebiedsontwikkeling Oostzijderveld. De uitvoering van deze programma's is belegd bij de gemeente Zaanstad. Daarnaast is een klein gedeelte van de middelen uit het VHF bestemd voor het Interventieteam begroot ná 2027 (650.754,- euro).

Bijdrage overige partners
Verschillende partners dragen bij aan het uitvoeringsplan. In totaal komt 16% van de extra inzet van partners anders dan het Rijk. Belangrijkste bijdragen komen van de gemeente en de woningbouwcorporaties. In de begroting hebben we alleen díe middelen opgenomen die aanvullend zijn op de reguliere inzet van de partners. Dit betekent dat de geprioriteerde reguliere middelen van de partners niet zichtbaar zijn. Op de lange termijn maken we deze inzet ook inzichtelijk.

Bijlage 1: Overzicht interventies per opgave

PIJLER JEUGD

Ambitie	Interventie	Beschrijving	Betrokken partners	Resultaat
Vergroten van de ouder-betrokkenheid	Centering Pregnancy	Extra medische zorg voor kwetsbare, aanstaande ouders en begeleiding middels groepsbijeenkomsten, waarin informatie en voorlichting wordt gegeven, met en van elkaar wordt geleerd en gelegenheid is om een ondersteunend netwerk op te bouwen	Verloskundige praktijk Lavita en verloskundige praktijk Heilema	Begeleiding van 2 groepen per jaar, met 8 tot 12 deelnemers
	Moeders van Zaandam-Oost	Intensieve ondersteuning van aanstaande moeders en moeders met kinderen tot drie jaar op het gebied van hechting, opvoeding, financiën en gezondheid.	Sociaal Wijkteam (trekker), GGD en Coalitiepartners Kansrijke Start	2024: begeleiding van 30 (aanstaande) gezinnen/moeders 2025: begeleiding van 40 (aanstaande) gezinnen/moeders 2026: begeleiding van 50 (aanstaande) gezinnen/moeders
	Ouder-en-kindclubs	Laagdrempelige opvoedondersteuning aan ouders met kinderen van 0 tot 2½ jaar, waarbij in groepsverband de ontwikkeling van kinderen wordt gestimuleerd. Tegelijkertijd krijgen ouders praktische tips over kindontwikkeling en opvoeding. Onderdeel van de Ouder-en-kindclubs is Boekplezier in de wijk; waarbij een leesmediaconsulent aansluit bij de Ouder-en-kindclubs om interactief voor te lezen aan ouders en kinderen en om te laten ervaren hoe eenvoudig en leerzaam voorlezen is. Ook worden ouders geïnformeerd over het belang van een taalrijke interactie met hun kind en meertalig opvoeden.	Sociaal Wijkteam (trekker), GGD, De Bieb	2024: Uitbreiding van 8 naar 10 wekelijkse Ouder-en kindclubs (incl. Boekplezier in de wijk), met 10 deelnemers per Ouder-en kindclub.
	Dreumesspel aan huis	Ouders met kinderen in de leeftijd van 1½ tot 2½ jaar worden gedurende tien weken begeleid door een pedagogisch professional in het spelen met hun kinderen.	Tinteltuin (trekker)	Begeleiding van 60 gezinnen per jaar
	Spel aan huis	Ouders met kinderen in de leeftijd van 2½ tot 7 jaar worden gedurende twintig weken begeleid door een pedagogisch professional in het spelen met hun kinderen.	GGD	2024: Begeleiding van 15 gezinnen per jaar Vanaf 2025: Begeleiding van 20 gezinnen per jaar
	Brugfunctionarissen	Brugfunctionarissen ondersteunen ouders c.q. gezinnen op laagdrempelige manier bij dagelijkse (welzijn) gerelateerde vraagstukken, met als doel te voorkomen dat problemen escaleren tot situaties waarbij hulpverlening nodig is.	Betrokken schoolbesturen	Loopt - Doorontwikkelen

Ambitie	Interventie	Beschrijving	Betrokken partners	Resultaat
Stimuleren van de taalontwikkeling van elk kind	Zaanse visie op meertaligheid	De Zaanse Visie op Meertaligheid gaat voor een omgeving die alle talen waardeert en ouders actief betrekt. Zo ondersteunen én stimuleren we de meertalige identiteit van onze kinderen.		Partners binnen het PACT hebben met elkaar een visie op meertaligheid ontwikkeld op basis van het meest recente wetenschappelijke onderzoek. Vanaf augustus 2024 willen we dat deze visie is gecommuniceerd naar alle professionals. In 2027 willen we dat alle partners werken volgens deze visie
	Logopedische aanpak meertalige leerlingen basisschool	Het aanbieden van een logopedische groepsaanpak voor meertalige kleuters om de taalontwikkeling te stimuleren en ouderbetrokkenheid te vergroten. Stagiaires van de VU worden betrokken om de werkvormen en resultaten te borgen vanuit de nieuwste wetenschappelijke inzichten over meertalig onderwijs.	PO-scholen, Logopedist en Taalkundige en taalkundige stagiaires van de VU	2022 - 2023: Gestart bij basisschool Kleurenpracht en de Kogerveldschool. Alle kinderen hebben aantoonbare vooruitgang gemaakt en er is behoefte om uit te breiden. 2024: professionaliseren en uitbreiden interventie bij de Kogerveldschool
	Gerichte taalversterking door de Bieb	**- BoekStart Thuis** Ondersteuning van ouders met kinderen van 0 tot 2 jaar bij een taalrijke interactie met hun kind en meertalig opvoeden. BoekStartcoaches leggen hiervoor vier huisbezoeken af waarin ze ouders informatie en praktische tips geven om het contact tussen het kind en de ouder taalrijker te maken **- Voorlezen thuis** Getrainde vrijwilligers lezen wekelijks een uur voor aan kinderen van ouders die moeite hebben met voorlezen. Gaandeweg worden ouders aangemoedigd om het voorlezen zelf over te nemen. **- Samen digitaal met Bereslim** Ouders met kinderen in de leeftijd van 2½ tot 4 jaar die het nog lastig vinden om voor te lezen, worden in groepsverband door leesmediaconsulenten gecoacht om dagelijks digitale prentenboeken van Bereslim te bekijken en te bespreken in hun beste taal.	De Bieb	**- Boekstart thuis:** 2024: 15 nieuwe gezinnen hebben deelgenomen 2025 - 2027: 20 nieuwe gezinnen per jaar hebben deelgenomen **- Voorlezen thuis:** Jaarlijks worden/zijn 75 gezinnen begeleid in Zaanstad. **- Samen digitaal met Bereslim:** Begeleiding van 3 oudergroepen van 8-10 deelnemers.
Verstevigen van de toeleiding naar en de kwaliteit van VVE	Aanvullende kwaliteitsverhoging VVE	Met een externe partij wordt per VVE-locatie een plan gemaakt om de kwaliteit van het aanbod verder te verhogen. De aanpak richt zich o.a. op vergroting van de deskundigheid van professionals en de samenwerking/doorgaande lijn tussen VVE en PO.	VVE-organisaties en PO-besturen (samen trekker), gemeente Zaanstad	2024: er is een externe partij aangesteld en een plan van aanpak ontwikkeld 2025: de uitvoering van het plan is gestart
	Pilot Cultuur & Bewegen VVE	Verrijken van het VVE-aanbod met cultuur- en sportactiviteiten door samen te werken met externe vakdocenten.	VVE-organisaties (trekker), mogelijk in samenwerking met Fluxus en Sportbedrijf	2024: Het programma is ontwikkeld 2025: De pilot is op drie locaties gestart 2026: De pilot is uitgebreid naar alle VVE-locaties 2027: Het aanbod is opgenomen in het reguliere aanbod van alle VVE-locaties

Ambitie	Interventie	Beschrijving	Betrokken partners	Resultaat
Verstevigen van de toeleiding naar en de kwaliteit van VVE	Ouderbetrokkenheid bij VVE	Het organiseren van inloopochtenden waarbij ouders samen met hun kinderen educatieve activiteiten uitvoeren, evenals het organiseren van workshops voor ouders waarin ze leren hoe ze de ontwikkeling van hun kind thuis kunnen ondersteunen.	VVE-organisaties en PO-besturen (trekker) Betrokken partners: GGD, SWT, JT	90% van de ouders vertoont hoge betrokkenheid, door deel te nemen aan de ouderinloop en/of workshops. De pedagogisch professionals en leraren ervaren meer verbinding met de ouders vanwege de workshop cultuursensitiviteit.
Versterken organisatie van ondersteuning van kind en gezin	Versterken ondersteuning rondom VVE en basisschool	Het ontwikkelen en inzetten van een ondersteuningsstructuur gericht op het kind én het gezin, laagdrempeliger en dichter op de scholen georganiseerd.	Gemeente Zaanstad, VVE-organisaties, PO-besturen, samenwerkingsverband, Jeugdteam, CJ, SWT, SW, GGD.	2024: Aanstellen projectleider, start pilot ondersteuning op basisscholen In 't veld en Zaanplein. 2025: evaluatie en plan tot verbreden aanpak op andere VVE's/basisscholen in Zaandam-Oost.
Perspectief vergroten	Rijke Schooldag	Om de kijk van kinderen op de wereld te verbreden en hun taalontwikkeling te stimuleren, organiseren we educatieve excursies in groep 3, 5 en 7 van het PO en klas 1 en 3 van het VO.	Schoolbesturen (trekker), Fluxus en Sportbedrijf Zaanstad	2024: alle leerlingen in groep 3, 5 en 7 van het PO en klas 1 en 3 van het VO zijn minimaal 1 keer per jaar op een educatieve excursie geweest. 2025: het aanbod van de educatieve excursies is verweven in het bestaande curriculum. 2026: leerlingen krijgen begrip van een rijkere context en worden daardoor beter in (begrijpend) lezen en taal. 2027: leerlingen worden actief betrokken bij het uitdagende aanbod.
	Verlengde leertijd	Alle leerlingen in het PO krijgen extra les, gericht op het verbreden van het Venster op de wereld en het verhogen van de basisvaardigheden van leerlingen.	Schoolbesturen (trekker), SWT, sport- en cultuuraanbieders	2024 - 2025 – alle 12 de basisscholen gaan naar 2,5 uur VLT. 2026 - 2027 alle 12 basisscholen gaan naar 5 uur VLT.
	Digitale weerbaarheid PO & VO	Het vergroten van de digitale weerbaarheid van kinderen in groep 7 en 8 van PO en klas 1 van het VO, door middel van workshops waarin de kansen en risico's van de online wereld en mogelijke gevolgen van online gedrag worden behandeld.	DOCK (trekker), PO- en VO-scholen	Alle leerlingen in groep 7 en 8 van PO en klas 1 van het VO hebben deelgenomen aan minimaal één workshop of les over digitale weerbaarheid.
	Studiezalen	Huiswerkbegeleiding en life-coaching	Pascal Zuid, Zuiderzee College, Studiezalen	Twee middagen per week op Pascal Zuid en een middag per week op het Zuiderzee College
	Kinderwerk	Een breed scala aan activiteiten in de wijk voor kinderen van 2½ tot 12 jaar, waarmee zij sociale vaardigheden en competenties kunnen ontwikkelen, nieuwe ervaringen opdoen en hun talenten ontdekken en ontwikkelen.	Dock + Incluzio	2024: Activiteiten kinderwerk worden aangeboden in alle wijken van Zaandam-Oost.
	Huiswerkbegeleiding in de wijk	Kinderen uit groep 7 en 8 van de basisschool kunnen twee middagen per week terecht in de Jongerenwinkel Poelenburcht voor hulp bij het maken van hun schoolwerk.	DOCK (trekker)	Twee middagen per week aanbod huiswerkbegeleiding in de Poelenburcht.

Ambitie	Interventie	Beschrijving	Betrokken partners	Resultaat
Perspectief vergroten	Uitbreiding Jongerenwerk VO	Aanbieden van activiteiten door het jongerenwerk in en rond het VO, gericht op gezondheid, participatie en talentontwikkeling.	DOCK (trekker), Incluzio, SK Coaching	Het jongerenwerk VO is uitgebreid naar Blaise Pascal College. Per school is het jongerenwerk drie keer per week aanwezig tijdens de pauzes. Het jongerenwerk organiseert per school 2 a 3 naschoolse activiteiten per week.
	Uitbreiding Jongerenwinkels	Aanbieden van activiteiten voor jongeren die talentontplooiing stimuleren, hun horizon verbreden en hun zelfredzaamheid vergroten. Ondersteuning van jongeren door jongerenwerkers bij situaties op school, werk of thuis.	DOCK (trekker), Incluzio, SK Coaching	Er is een tweede jongerenwinkel aan de Panneroodstraat geopend, voor 6 dagen per week. 150 tot 200 jongeren nemen wekelijks deel aan de activiteiten.
	Meidenwerk	Aanbieden van recreatieve en educatieve activiteiten die de zelfstandigheid, weerbaarheid en veerkracht van meisjes versterken en hun sociale vaardigheden verder helpen ontwikkelen.	DOCK (trekker), Incluzio, SK Coaching	Er is drie keer per week aanbod voor een meidengroep met meiden van 10 tot 12 jaar; Er is drie keer per week aanbod voor een meidengroep met meiden vanaf 12 jaar; Er is een keer per week aanbod voor een meidengroep met meiden vanaf 16 jaar.
	Coaching en begeleiding van jongeren middels sportactiviteiten	Coachen en begeleiden van (onbereikbare) jongeren waarbij sport wordt ingezet als middel om laagdrempelig in contact te komen.	SK Coaching	Op verschillende dagen van de week worden sportactiviteiten aangeboden op veldjes in de wijk en, in samenwerking met jongerenwerk, ook wekelijks in de sporthal.
	Gaan voor een baan/ Aan de Bak	Loopbaanoriëntatie voor kansrijke sectoren plus stage-/ baangaranties.	PO-scholen, VO-scholen, MBO, werkgevers	2024: doorontwikkeling plan van aanpak, verbinding met Sterk Techniek Onderwijs en de zorgsector + oriëntatie hoe aanpak te verduurzamen met structurelere middelen.
Versterken ondersteuning van het netwerk bij kwetsbare arbeidsmigranten	Versterken ondersteuning van het netwerk bij kwetsbare arbeidsmigranten	Ondersteuning van professionals in Zaandam-Oost die te maken hebben met kwetsbare arbeidsmigranten, door de inzet van experts. Zij kunnen als tolk optreden, een bemiddelde rol spelen, informatiebijeenkomsten organiseren en hen naar andere ketenpartners leiden.	Programmamanager gemeente (trekker), VVE-organisaties, PO-scholen, SWT, Jeugdteam	2024: ontwikkeling plan van aanpak in samenwerking met verschillende partners voor (de kinderen van) kwetsbare arbeidsmigranten plus start aanpak.

* *Nu (nog) geen cijfer voor Zaandam-Oost beschikbaar, min. en max. van onderliggende wijken genomen.*
Bronnen: VVE monitor Zaanstad, dashboard focus gebieden, GGD Zaanstreek-Waterland

PIJLER PARTICIPATIE & ARMOEDE

Ambitie	Interventie	Beschrijving	Betrokken partners	Resultaat
Iedere inwoner van Zaandam-Oost bouwt aan zijn toekomst en werkt of doet mee naar vermogen	De participatie-aanpak: ondersteunen naar werken of meedoen	Er worden mogelijkheden gecreëerd zodat de inwoners naar vermogen kunnen werken. Door te werken voor wie dat kan en andere vormen van meedoen wanneer dat het beste is. Het uitgangspunt is dat iedereen íets kan doen om een stap te zetten in de richting van werk of meedoen.	Gemeente Zaanstad (trekker) SWT, Afdelingen Naleving en Uitkeringen van de gemeente Zaanstad, Werkom, betrokken werkgevers en alle bij Spaansgroen betrokken partijen (zie onder Spaansgroen).	• Inwoners uit Zaandam-Oost krijgen ondersteuning die ze nodig hebben om de volgende stap richting werken of meedoen te zetten. • Er is sprake van een dalend uitkeringsbestand in Zaandam-Oost.
	Ontwikkeling van extra Collectief aanbod	Uitbreiding van groepsaanbod voor inwoners met een langere afstand tot arbeidsmarkt met als doel ze stappen te laten zetten naar meedoen.	SWT's (trekker) Gemeente, Werkom/WSP en maatschappelijke partners	Er worden minimaal 100 inwoners per jaar begeleid via de uitbreiding van aanbod.
	Spaansgroen	Een fysieke locatie in de wijk waar inwoners terecht kunnen met alle vragen rondom werken, leren, wonen en fijn wonen.	Gemeente Zaanstad (trekker) Gemeente (afdelingen, naleving, uitkeringen, privacy, kennis, adviseurs uitvoering), UWV, Werkom, WSP, JongerenLoket, Sociaal Wijkteam, Vakbond: FNV (ook namens CNV), Leerwerkloket, Talland College, PDZ, Bieb, corporaties.	• Een opgeleverde en ingerichte locatie. • (Bestaande) dienstverlening op een fysiek Punt in Zaandam-Oost waar inwoners die op zoek zijn naar werk, opleiding, bijbaan, een stage of een taaltraject naar binnen kunnen lopen en hulp ontvangen. • Een gezamenlijke werkwijze van de samenwerkingspartners die aansluit op de behoeften van de inwoners in Zaandam-Oost. • Een adequate registratie gericht op het genereren van stuurinformatie.
	KansWerk	Werkzoekenden worden direct bij werkgevers geplaatst waar ze tijdelijk ervaring op kunnen doen met een sector of met een werktaak.	Werkom (trekker) SWT's, WSP, UWV, Jolo, werkgevers	In het eerste jaar worden 50 inwoners begeleid en geplaatst bij werkgevers.
	Voorkomen van armoedeval	Wij gaan maatregelen nemen om armoedeval te voorkomen en de angst ervoor bij inwoners weg te nemen. Inwoners die uitstromen gaan we goede nazorg bieden, door bijvoorbeeld ervaringsdeskundigen in te zetten. Tot slot gaan we een visie vormen hoe we met armoedeval omgaan.	Gemeente Zaanstad (trekker) SWT's, sleutelpersonen en ervaringsdeskundigen.	• Mogelijke aanpassingen in dienstverlening worden doorgevoerd waardoor de kans op armoedeval kleiner wordt. • Er is een visie op armoedeval ontwikkeld die voldoende zekerheid biedt aan inwoners die van uitkering naar werk gaan. • Armoedeval staat op de NPLV lobby agenda.
	Werkbemiddeling	We gaan (extra betrokken) werkgevers en werkzoekenden met elkaar in verbinding brengen. Hierbij gaan we samenwerken met betrokken werkgevers en met WSP van Amsterdam.	Werkom/WSP (trekker) Betrokken werkgevers, RMT, HVC, UWV, SWT's, SWWNW, Sleutelpersonen, Jolo	• Werkgeverscollectief dat 10x per jaar bij elkaar komt. • Minimaal 4x per jaar ontmoetingen tussen werkgevers en werkzoekenden. • Opgezette samenwerking tussen WSP van Amsterdam en Zaanstad.

Ambitie	Interventie	Beschrijving	Betrokken partners	Resultaat
Iedere inwoner van Zaandam-Oost bouwt aan zijn toekomst en werkt of doet mee naar vermogen	Opleiding in de Wijk	Inwoners van 27 jaar en ouder uit Zaandam-Oost kunnen een (pre) entree opleiidng in de wijk volgen binnen de schooltijden van de kinderen. Ze lopen stage en krijgen extra persoonlijke begeleiding. Uitbreiding met mbo2 volgt later.	Talland College (trekker) Gemeente, sleutelpersonen, werkgevers, maatschappelijke organisaties, SWT.	In 2024 starten tussen 15 en 30 deelnemers aan de entree opleiding. In januari 2025 starten er 15 deelnemers aan de pre-entree opleiding. In september 2025 wordt mbo2 aan het aanbod toegevoegd.
	Taal voor volwassenen	Er is een goed samenwerkende taalketen van formele en informele aanbieders waardoor taalbehoeftige inwoners snel bij gepast aanbod terechtkomen.	Gemeente Zaanstad (trekker) De Bieb, Sociaal Wijkteam, Sagenn, NL training, vrijwilligers	• Eén keer per jaar is er een taalmarkt. • Er is voldoende formeel en informeel aanbod in de buurt voor de inwoners in Zaandam-Oost.
	Kinderopvang makelaar	Kinderopvangmakelaar wordt ingezet om te bemiddelen tussen de ouders, kinderopvangorganisaties en vve locaties. Deze professional geeft ook voorlichting aan ouders, organisaties en werkgevers over de kinderopvang, VVE en toeslag, ondersteunt de ouders bij aanvragen en wijzigingen, bouwt een netwerk binnen de keten van kinderopvang en heeft een signalerende functie binnen de keten.	Gemeente Zaanstad (trekker) SWT's, Kinderopvang-organisaties, centra jong.	• In 2024 wordt een kinderopvang makelaar in dienst genomen. • Casemanagers houden zich vanaf Q4 2024 niet meer bezig met 'regelen van kinderopvang'. • 6 maanden na de start is het zichtbaar dat er meer ouders zijn die een opleiding kunnen volgen of aan het werk kunnen.
Armoede voorkomen	Financiële educatie	Wij gaan het aanbod op financiële educatie uitbreiden. Hierbij gaan wij zoveel mogelijk aansluiten bij omstandigheden die een risico vormen voor het ontstaan van armoede en schulden en bij de door inwoners aangegeven behoefte.	Gemeente Zaanstad (trekker) Gemeente kennisspecialist armoede en relatiemanager armoede, SWT's, Talland College, Wijkmanagers, sleutelpersonen.	• Overzicht van beschikbaar aanbod voor financiële educatie. • Overzicht van behoefte van inwoners en professionals. • Plan van aanpak m.b.t. de te ontwikkelen aanbod.
	Inzet van ervarings-deskundigen	Wij gaan ervaringsdeskundigen inzetten op het voorkomen van armoede en schulden en het bieden van laagdrempelige ondersteuning en begeleiding.	Gemeente Zaanstad (trekker) Gemeente (kennis en adviseur uitvoering), swt's, sleutelpersonen, brugfunctionarissen, clientparticipatie, Stille Krachten, eventueel Humanitas	• Jaarlijks bereiken we minimaal 150 bewoners die schulden hebben en die we nog niet in beeld hadden. • Minimaal 200 inwoners per jaar krijgen (groeps) voorlichting. • Minimaal 150 inwoners die schulden dreigen te maken of beginnende schulden hebben worden bereikt.
	Ondersteuning bij life-events	Wij gaan rondom 3 life-events ondersteuning aanbieden van ervaringsdeskundigen om ontstaan van schulden te voorkomen.	Gemeente Zaanstad (trekker) Afdeling data, burgerzaken, communicatie, swt's, brugfunctionarissen scholen, juridisch loket, mediators, advocaten, rechtbanken, notarissen, uwv, SVB, etc.	• Er wordt een plan gericht op 3 life-events uitgewerkt. • Er worden ervaringsdeskundigen ingezet die inwoners die met een van de 3 life-events te maken krijgen te ondersteunen.

Ambitie	Interventie	Beschrijving	Betrokken partners	Resultaat
Armoede oplossen	Pilot kwijtschelden schuldregeling	Wij gaan een pilot doen waarbij we de schuldregeling van 20 gezinnen met (jonge) kinderen volledig en onvoorwaardelijk kwijtschelden	Gemeente Zaanstad (trekker) SWT's, brugfunctionarissen vanuit scholen, gemeente (kennis, data, uitkeringen, avg), Kredietbank en een onderzoeksinstituut.	• 20 gezinnen met jonge kinderen hoeven de schuldsanering niet in omdat hun schulden volledig en onvoorwaardelijk worden kwijtgescholden. • Onderzoek door een onderzoeksinstituut naar effect op welzijn (o.a. stressbeleving), vraag naar hulp en op participatiebereidheid. • Kosten/baten analyse: schuldsaneringstraject versus kwijtschelding.
Armoede verzachten	Voedselinterventies	Wij willen aanschuiftafels introduceren in Zaandam-Oost en daar waar mogelijk de koppeling leggen met bestaande voedselinterventies.	Gemeente Zaanstad en SWT (trekker) SWT's, ondernemers, sleutelpersonen, wijkmanagers, gemeente (programma armoede en afdeling kennis)	• Er is een overzicht van de huidige voedselinterventies. • In Zaandam-Oost worden aanschuiftafels georganiseerd. • Maaltijden in de wijk worden weer aangeboden. • Voortzetting va de lunches op scholen staat op de lobby agenda van NPLV.
	Interventies op energiearmoede	Wij gaan een convenant aan met de corporaties gericht op versnelling van verduurzaming van woningen in Zaandam- Oost. Daarnaast zetten we in op versterking van de Fixbrigade, op een aantal kleinere maatregelen, zoals een witgoedregeling en op vergroting van kennis door onder andere een Energyrace op scholen te introduceren.	Op onderdelen plan en communicatioe is gemeente Zaanstad de trekker en op onderdeel Fixbrigade Werkom. Gemeente Zaanstad, Werkom, Woningcorporaties, Talland College, Techlands en sleutelpersonen.	• Er is een vastgesteld plan van aanpak t.b.v. besteding van de middelen voor energiearmoede als geheel inclusief het NPLV deel. • We bereiken meer mensen in Zaandam - Oost. • Fixbrigade is uitgebreid en er wordt een plan voor de toekomst opgesteld.

PIJLER FIJN WONEN

Ambitie	Interventie	Beschrijving	Betrokken partners	Resultaat
Wonen naar wens	Poort van Zaandam-Oost/Jasperstraat	Sloop van 117 sociale huurwoningen en nieuwbouw van 320 woningen (sociale huur, middensegment en koop). Op de begane grond ook het Huis van de Wijk: een combinatie van maatschappelijke voorzieningen, waaronder: bibliotheek, centrum Jong, buurthuis.	Rochdale, gemeente Zaanstad en nog nader te bepalen marktpartij (op basis van tender zomer 2024) + maatschappelijke partners die deelnemen aan Huis van de Wijk	Bijdrage aan woonkwaliteit/verduurzaming, woningdifferentiatie (middensegment en koop). Tevens bijdrage aan ontmoeting en ontwikkeling (Huis van de Wijk)
	Poelenburg Oost/de Vrije Watering	Inbreiding van 35 sociale huurwoningen voor ouderen en 65 zelfbouwwoningen.	Rochdale en gemeente Zaanstad	Bijdrage aan woonkwaliteit/verduurzaming, woningdifferentiatie (sociale huur middensegment).
	Kraakstraat	Sloop van 60 sociale huurwoningen en nieuwbouw van zo'n 100 woningen (sociale huur en middensegment).	Parteon en gemeente Zaanstad	Bijdrage aan woonkwaliteit/verduurzaming, woningdifferentiatie (sociale huur middensegment).
	Linneausstraat	Renovatie of sloop-nieuwbouw van 63 sociale huurwoningen.	Parteon en gemeente Zaanstad	Bijdrage aan woonkwaliteit/verduurzaming, woningdifferentiatie (sociale huur middensegment).
	Sportpark Poelenburg	173 tijdelijke flexwoningen.	Rochale en gemeente Zaanstad	Bijdrage aan snellere realidatie woningbouw voor starters en placemaking.
	Galjoenstraat e.o./ Middellandse Zee e.o	Verduurzaming en renovatie van 246 sociale huurwoningen.	Rochdale en gemeente Zaanstad	Bijdrage aan woonkwaliteit/verduurzaming.
	Spaansgroen	Een fysieke locatie in de wijk waar inwoners terecht kunnen met alle vragen rondom werken, leren, wonen en fijn wonen.	Gemeente Zaanstad (trekker) Gemeente (afdelingen, naleving, uitkeringen, privacy, kennis, adviseurs uitvoering), UWV, Werkom, WSP, JongerenLoket, Sociaal Wijkteam, Vakbond: FNV (ook namens CNV), Leerwerkloket, Talland College, PDZ, Bieb, corporaties.	Contact bewoners - professionals, oplossingen voor acute problemen en groeiend vertrouwen.
	Zes basisscholen	Nieuwbouw voor de Kernschool + De Gouw, nieuwbouw voor Kleurenpracht + De Windroos, nieuwbouw/verbouw voor de Vrije School en nieuwbouw/verbouw voor De Horizon.	Agora, Zaan Primair, Ithaka, SIOZ en gemeente Zaanstad	Eigentijdse en inspirerende plekken voor onderwijs + bronpunten in de buurt (vanwege buitenschoolse activiteiten).

Ambitie	Interventie	Beschrijving	Betrokken partners	Resultaat
Uitnodigend groen en water	Waterspeelplaats Darwinpark	Plaatsen van een waterspeelplaats en, op basis van participatie, herinrichitng om omgeving.	Gemeente Zaanstad	Nieuwe ontmoetingsplek + bijdrage aan gezondheid.
	Buurtmakers en buurtdragers	Actieonderzoek naar wat bewoners gebruiken en waarderen aan hun directe woonomgeving. Uitkomsten vertalen naar herinrichting voor: (1) Linneausstraat, (2) Brandaris/Galjoenstraat en (3) L-flats Heinsius en Lobelius.	Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, gemeente Zaanstad, Parteon, Rochdale en ZVH	Herinrichting woonomgeving met, vooraf, al inbreng bewoners.
Samen leven	Groenadoptie	Leefbaarheidsprojecten dichtbij huis en met bewoners, gericht op beheer, onderhoud en activiteiten: (1) Bewoner aan zet; (2) Bewonersteams, (3) Bijzondere groenlocaties zoals Buurttuin De Oase.	Parteon, Rochdale, ZVH en gemeente Zaanstad	Zelfbeheer en -onderhoud + ontmoeting.
	Buurt- en huiskamers	Leefbaarheidsprojecten dichtbij huis en met bewoners, gericht op ontmoeting en samen activiteiten ondernemen: (1) De Bubbel, (2) De Poelenburcht, (3) Heukelstraat en (4) Lobelia.	Parteon, Rochdale, ZVH en gemeente Zaanstad	Ontmoeting en ontplooiing.
	Aanpak wijkgerichte overlast	Leefbaarheidsprojecten gericht op veiligheid en andere vormen van overlast: (1) Aanpak ondermijning via vastgoed, (2) Campagne Eerlijk Wonen en (3) Complexgerichte aanpak.	Parteon, Rochdale, ZVH en gemeente Zaanstad	Aanpak overlast in, met en rondom de woningen.
	Praktische hulp aan bewoners	Leefbaarheidsprojecten gericht op het bieden van praktische hulp aan bewoners: (1) Fixbrigade, (2) Energiecoaches.	Parteon, Rochdale, ZVH en gemeente Zaanstad	Aanpak energiearmoede.
	Communicatie en participatie	Leefbaarheidsprojecten gericht op informatieuitwisseling: (1) Darwinparkfestival, (2) Slackline event, (3) Signing over Uitwerking Visie Fijn Wonen en (4) Participatie over Uitwerking Visie Fijn Wonen.	Parteon, Rochdale, ZVH en gemeente Zaanstad	Communicatie, participatie.
	Gebiedsteam Super Snel Schoon	Het creëren van schonere en beter onderhouden buurten.	Gemeente Zaanstad, Parteon, Rochdale en ZVH.	Het beeldkwaliteitsniveau wordt verhoogd van C naar B.

PIJLER VEILIGHEID

Ambitie	Interventie	Beschrijving	Betrokken partners	Resultaat
Voorkomen jonge aanwas en doorgroeiers	Versterken aanpak risicojongeren	Verbreden en intensiveren huidige aanpak van risicojongeren (12 tot 16 jaar) naar de doelgroepen 12- en 18+: de jonge aanwas, rising stars binnen criminele netwerken.	Dock en Incluzio, Politie, Raad voor de Kinderbescherming, SK coaching, 3RO, OM, Gemeente, ministerie van Justitie en Veiligheid	Het zicht op risicojongeren in Zaandam-Oost is versterkt. Jongeren worden gezien en in nauwe afstemming met de relevante instanties persoonlijk begeleid uit de criminaliteit naar een mooie toekomst.
	School en veiligheid	Vergroten kennis en vaardigheden professionals rondom vroegsignalering. Vergroten weerbaarheid van jongeren. Versterken gezond pedagogisch klimaat waarin jongeren verblijven na schooltijd.	Basis- en VO-scholen Zaandam-Oost, Politie, Gemeente: J&V	Professionals op scholen weten hoe signalen te signaleren en hoe ze ondersteuning in kunnen schakelen. Met scholen lopen specifieke programma's om de weerbaarheid van jongeren te vergroten.
	Veilige wijk en digitale leefomgeving	Coachen en intensief persoonlijk begeleiden van risicojongeren in Zaandam-Oost, waarbij sport en rolmodellen worden ingezet als middel om laagdrempelig in contact te komen. Weerbaar maken kwetsbare doelgroep tegen risico's (digitale) leefwereld.	Dock en Incluzio, Politie, Gemeente: J&V, Halt	Het zicht op de aard en omvang van de problematiek van jonge aanwas per wijk is versterkt. Er zijn positieve rolmodellen, ouderondersteuning en activiteiten in de wijk aanwezig die jonge aanwas helpen voorkomen.
	Rechtspraak in de wijk	We onderzoeken hoe de justitiële functie een grotere en zichtbaardere rol kan krijgen in de wijk.	Rechtbank, OM, gemeente: J&V	Jongeren en bewoners van Zaanstad zien van dichtbij de negatieve consequenties van instappen in de (drugs) criminaliteit.
Verstoren van criminele netwerken en verdienmodellen	Aanpak misstanden in de glazenwassersbranche en uitbuiting arbeidsmigranten	We werpen drempels op in het criminele verdienmodel in de malafide glazenwassersbranche en uitbuiting kwetsbare arbeidsmigranten. We voeren een vergunningplicht in. We versterken handhaving, toezicht en opsporing. We ondersteunen bewoners en bonafide ondernemers om weerbaarder te zijn tegen criminelen.	Politie: recherche, Avim en wijkteam, belastingdienst, OM, NLA, FIOD, RIEC, Gemeente: Interventieteam, Team wijkgerichte overlast, afdeling Ondermijning	Bonafide glazenwassers en professionals geven aan dat de markt schoner is geworden en malafide ondernemers zijn aangepakt. De instroom en uitbuiting van kwetsbare arbeidsmigranten is stevig gedaald.
	Aanpak handel, opslag en productie van drugs	We treden zichtbaar op tegen de handel, opslag en productie van drugs en ontregelen en verstoren die door informatiegestuurde toezicht en handhaving.	Politie: Avim, districtrecherche en wijkteam, OM, Belastingdienst, RIEC, gemeente: interventieteam, afdeling ondermijning en naleving, NLA, UWV en Douane	Productie en opslag van (synthetische) drugs wordt actief betreden. Ondernemers zijn zich ervan bewust dat hun branche en locatie kwetsbaar is voor criminele inmenging, en weten hoe hiermee om te gaan.

Ambitie	Interventie	Beschrijving	Betrokken partners	Resultaat
Verlagen dagelijkse overlast en criminaliteit	Inponden van vastgoed dat in handen is of dreigt te vallen van malafide netwerken en/ of eigenaren.	Verkrijgen (inponden), beheren, exploiteren en verhuren van panden.	Woningbouwcorporaties, gemeente en BZK	door het inponden van tientallen panden hebben we de woonfunctie, leefbaarheid en toegankelijkheid van Zaandam-Oost versterkt.
	Tegengaan onveilig en asociaal verkeersgedrag	Focus op problemen piekomenten bij scholen en supermarkten en asociaal rij- en parkeergedrag in de wijken. We stellen een handhavingsschema op waarbij gemeente en politie samenwerken.	Gemeente: Toezicht, Team Wijkgerichte Overlast(TWO) en IT en wijkpolitie	Verkeersveiligheid neemt toe en overlast neemt af.
	Aanpak woon-, zorg- en uitkeringsfraude	Onze geïntensiveerde aanpak in de wijken Poelenburg en Peldersveld heeft de afgelopen jaren succes opgeleverd. De integrale en gebiedsgerichte aanpak vanuit het interventieteam en Teamwijkgerichte breiden we uit naar heel Zaandam-Oost.	Gemeente: Team Wijkgerichte Overlast, Interventieteam, naleving, ondermijning, Politie: wijkteam, UWV, woningbouwcorporaties,	Bewoners zien een actief opteredende overheid. Fraude en misbruik daalt en mensen worden begeleid naar legale alternatieven.
	Aanpak verloedering woonomgeving	Uitwerking binnen pijler Fijn Wonen in nauw overleg.	Pijler Fijn Wonen	Pijler Fijn Wonen
	Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling	We zetten in op bewustwording rondom dit onderwerp. We vragen en faciliteren de (in)formele netwerken in de wijken om dit onderwerp bespreekbaar te maken. We zorgen daarnaast dat de hulpverlening beter aansluit op de behoefte die wijkbewoners specifiek in Zaandam-Oost hebben en op wat hier werkt.	Huisartsen, Gemeente: Welzijn, Gezondheid, Veilig Thuis, Politie, Sociaal Wijkteam, Blijfgroep, Jeugdteam, Sociaal Wijkteam, Georganiseerde ervaringsdeskundigen van Pleq en de Hoofdzaak.	Inwoners en slachtoffers van Zaandam-Oost weten dat huiselijk geweld en kindermishandeling niet normaal is. Slachtoffers vragen en ontvangen eerder en laagdrempeliger hulp. De formele hulpverlening sluit beter aan bij de logica van de wijk.

PIJLER GEZONDHEID

Ambitie	Interventie	Beschrijving	Betrokken partners	Resultaat
Tijdige zorg en welzijn	Tijdige mondzorg	Project ontwikkelen om de mondzorg van basisschoolkinderen te verbeteren via een totaalaanpak met betrokken partners.	Gemeente, Scholen, mondzorgprofessionals, brugfunctionarissen en GGD	Elk kind gaat minimaal 2 keer per jaar naar de tandarts. Op school is in elke klas 1 keer per jaar een preventieve mondzorg les (GGD, poetsbus, mondhygiëniste).
	Welzijn op recept	Welzijn op Recept is een alternatief voor mensen met psychosociale klachten die door de huisarts worden doorverwezen naar welzijnsinstellingen en sociale wijkteams.	Huisartsen, sociale wijkteams, welzijnsinstellingen en sleutelpersonen	kloof wordt gedicht tussen welzijn medische zorg. Huisartsenpraktijken, welzijnsinstellingen, sociale wijkteams en sleutelpersonen kunnen elkaar beter vinden en huisartsen verwijzen door naar welzijn
	Koppeling gezondheids-thema's	Organiseren informatie- en netwerkbijeenkomsten.	Gemeente, GGD en DOCK/ Incluzio	Door samen te werken en gezondheidsthema's te bundelen, kunnen professionals kunnen preventieve maatregelen gerichter worden ingezet. Door geïntegreerde zorg aan te bieden die zich richt op verschillende aspecten van gezondheid, kunnen inwoners gemakkelijker toegang krijgen tot de zorg die ze nodig hebben. Dit kan bijdragen aan het verminderen van gezondheidsongelijkheden en het verbeteren van de algehele gezondheid.
	Rol van sleutelpersonen versterken	We zorgen ervoor dat sleutelpersonen, jongerenwerkers, brugfunctionarissen en gezondheidscoaches fungeren als verbindende schakels tussen het formele aanbod en onze inwoners.	Sociale wijkteams, buurtregiseurs	Groter aantal inwoners bereiken, inclusief degenen die vanwege beperkte gezondheidsvaardigheden en welzijn moeilijk toegang hebben tot de juiste zorg.
Psychosociale gezondheid	Aanpak inwoners met GGZ problematiek	Onderzoeken hoe inwoners met meerdere aandoeningen beter kunnen begeleiden op zowel psychisch als somatisch gebied, met als doel de kwaliteit van leven te verbeteren.	Huisarts, GGZ/FACT, woonbegeleiding/Leviaan en het sociaal wijkteam)	
	Onderzoek naar multimorbiditeit	40% van de top 100 patiënten met multimorbiditeit (wat betreft zorggebruik) in het Zaans Medisch Centrum komt uit Zaandam-Oost. In samenwerking met het ZMC, huisartsen, wijkverpleging, apothekers, het sociaal wijkteam en Parnassia willen we onderzoeken hoe we inwoners met meerdere aandoeningen beter kunnen begeleiden op zowel psychisch als somatisch gebied, met als doel de kwaliteit van leven te verbeteren.	ZMC en huisartsen	Er wordt een concreet projectplan indiend door ZMC

Ambitie	Interventie	Beschrijving	Betrokken partners	Resultaat
Leefstijl	Financiële barrières voor deelname aan sport wegnemen	We promoten “Meedoen in Zaanstad’. Door deze regeling kunnen kinderen in de leeftijd van 4 t/m 17 jaar gratis sporten.	Wijkteams, GGD, gemeente en jongerenwerkers	Meer ouders maken gebruik van gratis sportpas voor kinderen.
	Cultuursensitivi-teitstrainingen professionals	Op maat gemaakte voorlichting over gezondheid en zorg, zowel voor jongeren als ouderen.	Sociale wijkteams	Training wordt onderdeel van de Pact Academy.
	Rol van sleutelpersonen versterken	Ervaringsdeskundigen worden ingezet lifestyle coaches en we vergroten het aantal gezondheidscoaches. Dit bereiken we door middel van training en deskundigheidsbevordering, waarbij we hen positioneren binnen zorg- en welzijnsinstellingen.	Sleutelpersonen, jongerenwerkers, brugfunctionarissen en gezondheidscoaches	Sleutelpersonen fungeren als verbindende schakels tussen het formele aanbod en onze inwoners.
Gezonde leefomgeving	Buurtmakers en buurtdragers	Inbreng van bewoners wordt integraal onderdeel van wijkvernieuwing. Doel is versterken we de sociale netwerken in buurten. Actieonderzoek naar wat bewoners gebruiken en waarderen aan hun directe woonomgeving. Uitkomsten vertalen naar herinrichting voor: (1) Linneausstraat, (2) Brandaris/Galjoenstraat en (3) L-flats Heinsius en Lobelius.	Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, gemeente Zaanstad, Parteon, Rochdale en ZVH	Herinrichting woonomgeving met, vooraf, al inbreng bewoners.
	Gezonde buiten-ontmoetingsruimtes	We zorgen voor buitenruimtes met plek om te bewegen, verblijven en te ontmoeten (speeltuinen, schoolpleinen en parken met sporttoestellen of beweeg-/wandelroutes. Leefbaarheidsprojecten dichtbij huis en met bewoners, gericht op beheer, onderhoud en activiteiten: (1) Bewoner aan Zet; (2) Bewonersteams, (3) Bijzondere groenlocaties zoals Buurttuin De Oase.	Parteon, Rochdale, ZVH, scholen en gemeente Zaanstad	Zelfbeheer en -onderhoud + ontmoeting.

INTEGRAAL

Interventie	Beschrijving	Betrokken partners	Resultaat
Spaansgroen	Een fysieke locatie in de wijk waar inwoners terecht kunnen met alle vragen rondom werken, leren, wonen en fijn wonen.	Gemeente Zaanstad (trekker) Gemeente (afdelingen, naleving, uitkeringen, privacy, kennis, adviseurs uitvoering), UWV, Werkom, WSP, JongerenLoket, Sociaal Wijkteam, Vakbond: FNV (ook namens CNV), Leerwerkloket, Talland College, PDZ, Bieb, corporaties.	• Een opgeleverde en ingerichte locatie. • (Bestaande) dienstverlening op een fysiek Punt in Zaandam-Oost waarbij inwoners die op zoek zijn naar werk, opleiding, bijbaan, een stage of taaltraject naar binnen kunnen lopen en hulp kunnen ontvangen. • Een gezamelijke werkwijze van de samenwerkingspartners die aansluit op de behoefte van de bewoners. • Een adequate registratie gericht op het generen van sturingsinformatie.
Aanpak EU-arbeids-migranten	Een integrale aanpak rondom het verbeteren van de kwetsbare situatie van arbeidsmigranten uit Bulgarije. De aanpak start met 4 pijlers: 1. Verstoren van criminele netwerken die zich bezighouden met mensenhandel en uitbuiting. 2. Het handhaven op illegale overlastgevende situaties. 3. Ondersteuning van arbeidsmigranten met de focus op kinderen, en: 4. Het ondersteunen van professionals die in het dagelijks werk te maken hebben met deze groep.	Gemeente Zaanstad (trekker) Onderwijs, hulpverlening, zorg, politie, arbeidsinspectie	Door een start te maken met de integrale aanpak voor kwetsbare EU-arbeidsmigranten, verminderen we de problematiek op het gebied van veiligheid, ondermijning, onderwijs en zorg. Dit moet leiden tot beter contact met Bulgaarse gezinnen, meer vertrouwen in de overheid en een betere vindbaarheid van hulp en ondersteuning voor ouders van kwetsbare kinderen.
Pact Academy	Training en inspiratie aanbod voor sleutelpersonen en professionals in de wijk.	Programmabureau	• Het versterken van professionaliteit van professionals en verdere polarisatie te voorkomen en het vertrouwen in de overheid te vergroten (ontwikkeltraject professionals). • Ondersteunen van het netwerk van sleutelpersonen. • 4x per jaar Pact College Tour.
StiPP	Een leergemeenschap in een samenwerking tussen het Pact, Hogeschool van Amsterdam en Hogeschool Inholland. Met stiPP kunnen studenten in de praktijk ervaring opdoen. Studenten onderzoekers en docenten van de HvA en Inholland werken samen met bewoners en professionals aan oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken uit de wijken.	Pact, HvA, InHolland	Studenten hebben onderwijs gevolgd in de wijk en zetten zich in voor maatschappelijke vraagstukken voor en met bewoners, samenwerkingspartners, docenten en onderzoekers.

Bijlage 2

TOELICHTING OP DE MONITORING

Een belangrijk deel van onze aanpak binnen dit Pact is het meten van resultaten. Doen we het goed? Wat kan beter?

Daarvoor gebruiken we een monitorings- en onderzoek-systematiek:

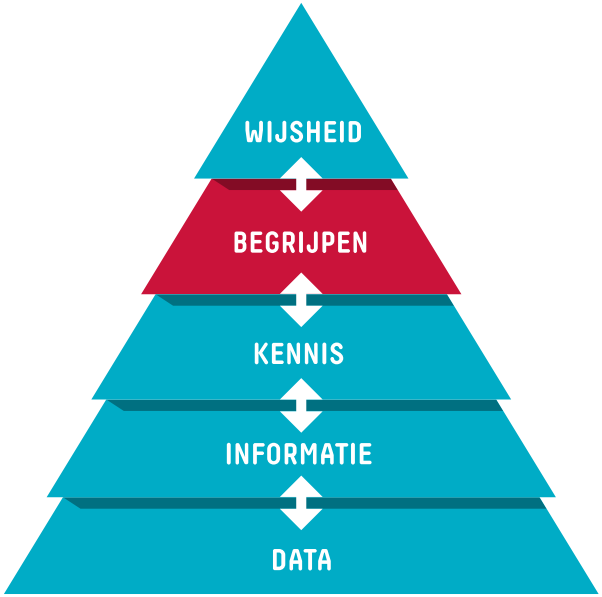
- Monitoring is de basis van onze kennispiramide. We meten er de stand van zaken in Zaandam-Oost mee: hoe ver staan we met de doelen die we samen hebben afgesproken? We doen dat vooral op basis van cijfers.
- Onderzoek komt bij belangrijke vragen aan de orde. We gebruiken het om te verdiepen, voor de opbouw van kennis en begrip. Het komt dus boven op de informatie die we via de monitoring krijgen. Kennis en begrip geven meer handvatten voor hoe we in een bepaalde situatie kunnen handelen. Meer dan we allen met monitoring zouden hebben.

We gebruiken monitoring en onderzoek continue, om van te leren en om bij te sturen. Niet alleen per opgave maar ook voor onze totale aanpak. Daarom delen we de resultaten telkens met de betrokken partners en bespreken we ze. Het blijft dus niet bij ‘papier’.

Dat betekent een ambitieuze agenda, daar zijn we ons van bewust. Vandaar dat we een paar uitgangspunten hebben opgesteld. Op die manier kunnen we onze agenda met zeggingskracht, kwaliteit en zo min mogelijk administratieve lasten haalbaar maken:

- Monitoring doen we zo comPact mogelijk en volgens vaste afspraken. Zo creëren we meer ruimte voor onderzoek met zeggingskracht.
- We gebruiken in de monitoring zo veel mogelijk bestaande methodes en rapportages.
- We trekken in monitoring samen op met het landelijke NPLV-programma om voor synergie, consistentie, duidelijkheid, beperking in lasten én verrijking in kennis te zorgen. Concreet:
- We gebruiken in elk geval de kernindicatoren voor het NPLV
- We gebruiken zoveel mogelijk dezelfde definities en bronnen van indicatoren, met name het dashboard focusgebieden van het NPLV.
- We stemmen oplever- en bespreekmomenten zoveel mogelijk af.
- We nemen relevant en passend deel aan de leerkringen waar we kunnen.
- We kijken optioneel naar gezamenlijk verdiepend onderzoek met bijvoorbeeld meerdere gemeenten en het programma NPLV.
- Onze ambitie is dat we hieraan ook de verantwoording over verschillende regelingen kunnen koppelen.
- We faseren: we koppelen de monitoring aan de uitvoeringsplannen, volgens de richtlijnen van het NPLV. Voor het onderzoek inventariseren we parallel hieraan de belangrijkste vragen. Het onderzoek zelf faseren we in de tijd. Dat doen we door telkens een belangrijke vraag beet te pakken.
- We beperken ons tot het volgens van de beoogde ontwikkelingen en ingezette acties binnen het programma. ‘Regulier’ beleid nemen we niet mee.
- Tot slot: niet alles is voorspelbaar, een in beton gegoten plan van aanpak is niet mogelijk en ook niet wenselijk. Wat voorspelbaar moet en kan, doen we gestructureerd en volgens een vaste systematiek. Voor al het andere zorgen we voor flexibiliteit, met ruimte voor creativiteit en actualiteit.

Willen we de effecten van de interventies kunnen meten, dan hebben we niet alleen monitoring nodig, maar ook gericht onderzoek. Vanuit de stuurgroepen kunnen vragen komen voor een onderzoeksagenda. Die stellen we samen op basis va het programma. We spreken er ook in af wie het onderzoek doet en wie welke data beschikbaar stelt. Onderzoek zelf is mogelijk in allerlei vormen: data-analyse, deskresearch of literatuuronderzoek, kwalitatief/narratief onderzoek, evaluatieonderzoek en ten slotte kennisuitwisseling met of onderzoek door gezaghebbende instituten.

Bijlage 3: Begroting per opgave

BEGROTING OPGAVE - JEUGD

Interventie		2024	2025	2026	2027
Min 9 tot 2,5 jaar					
Moeders van Zaandam-Oost*	**Begroot**	**100**	**75**	**75**	**75**
	Dekking rijk	100	75	75	
	Tekort	0	0	0	-75
Ouder Kind Clubs*	**Begroot**	**151**	**151**	**151**	**151**
	Dekking rijk	151	151	151	
	Tekort	0	0	0	-151
2,5 tot 4 jaar					
Versterken ondersteuning rondom VVE en basisschool	**Begroot**	**376**	**829**	**829**	**829**
	Dekking rijk	376	829	829	
	Tekort	0	0	0	-829
Pilot Cultuur & Bewegen VVE	**Begroot**	**18**			
	Dekking rijk	18			
	Tekort	0			
Kwaliteitsverhoging VVE	**Begroot**	**598**	**598**	**598**	**598**
	Dekking rijk	598	598	598	
	Tekort	0	0	0	-598
4 tot 12 jaar					
Verlengde Leertijd*	**Begroot**	**2.963**	**2.963**	**2.963**	**2.963**
	Dekking rijk	2.963	2.963	2.963	
	Tekort	0	0	0	-2.963
Rijke Schooldag	**Begroot**	**365**	**365**	**365**	**365**
	Dekking rijk	365	365		
	Tekort	0	0	-365	-365
Digitale weerbaarheid PO	**Begroot**	**45**	**45**	**45**	**45**
	Dekking rijk	45	45	45	
	Tekort	0	0	0	-45
Kinderwerk	**Begroot**	**574**	**574**	**400**	**400**
	Dekking rijk	574	574		
	Tekort	0	0	-400	-400

* *Hier is alleen de extra investering vanuit het Pact opgenomen. Het totale bedrag voor deze activiteit is hoger, maar wordt deels gedekt vanuit de reguliere begroting van de partners.*

BEGROTING OPGAVE - JEUGD

Interventie		2024	2025	2026	2027
12 plus					
Uitbreiding jongerenwerk VO	**Begroot**	**345**	**345**	**345**	**345**
	Dekking rijk	345	345	345	130
	Tekort	0	0	0	-215
Meidenwerk	**Begroot**	**20**	**20**	**20**	**20**
	Dekking rijk	20	20		
	Tekort	0	0	-20	-20
Digitale weerbaarheid voor ouders en docenten	**Begroot**	**23**	**23**	**23**	**23**
	Dekking rijk	23	23	23	
	Tekort	0	0	0	-23
Uitbreiding jongeren-winkels	**Begroot**	**300**	**300**	**300**	**300**
	Dekking rijk	150	150	150	150
	Dekking partners	150	150	150	150
	Tekort	0	0	0	0
Coaching en begeleiding van jongeren middels sport*	**Begroot**	**60**	**108**	**108**	**108**
	Dekking rijk	60	108	108	108
	Tekort	0	0	0	0
Studiezalen	**Begroot**	**150**	**150**	**150**	**150**
	Dekking partners	150	150	150	150
	Tekort	0	0	0	0
Rijke Schooldag	**Begroot**	**149**	**149**	**149**	**149**
	Dekking rijk	149	149	149	
	Tekort	0	0	0	-149
Digitale weerbaarheid VO	**Begroot**	**66**	**66**	**66**	**66**
	Dekking rijk	66	66	66	66
	Tekort	0	0	0	0

* *Hier zijn alleen de extra investeringen vanuit het Pact opgenomen. Het totale bedrag voor deze activiteit is hoger, maar wordt deels gedekt vanuit de reguliere begroting van de partners.*

BEGROTING OPGAVE - PARTICIPATIE EN ARMOEDE

Interventie		2024	2025	2026	2027
Kinderopvangmakelaar	**Begroot**	**40**	**79**	**79**	**79**
	Dekking rijk	40	79	40	
	Tekort	0	0	-39	-79
Pilot kwijtschelden schulden	**Begroot**	**67**	**67**	**67**	
	Dekking rijk	67	67	67	
	Tekort	0	0	0	0
Bewonersparticipatie	**Begroot**	**20**	**20**	**20**	**20**
	Dekking rijk	20	20	20	
	Tekort	0	0	0	-20
Interventies op energiearmoede	**Begroot**	**655**	**655**		
	Dekking rijk	655	655		
	Tekort	0	0		
Opleiding in de Wijk	**Begroot**	**83**	**83**	**83**	**83**
	Dekking rijk	47	47	47	
	Dekking partners	36	36	36	37
	Tekort	0	0	0	-46
Inzet van ervaringsdeskundigen	**Begroot**	**230**	**460**	**460**	**460**
	Dekking rijk	230	460	230	
	Tekort	0	0	-230	-460
Ontwikkeling van extra collectief aanbod	**Begroot**	**92**	**185**	**185**	**185**
	Dekking rijk	92	185	92	
	Tekort	0	0	-93	-185
Werkbemiddeling	**Begroot**	**64**	**64**	**64**	**64**
	Dekking rijk	64	64	64	
	Tekort	0	0	0	-64
KansWerk	**Begroot**	**236**	**236**	**236**	**236**
	Dekking rijk	128	98		
	Dekking partners	108	108	108	108
	Tekort	0	-30	-128	-128
Coordinator sociaal wijkteam	**Begroot**	**61**	**61**	**61**	**61**
	Dekking partners	61	61	61	61
	Tekort	0	0	0	0

BEGROTING OPGAVE - FIJN WONEN

Interventie		2024	2025	2026	2027
Waterspeelplaats Darwinpark	**Begroot**	**428**			
	Dekking rijk	240			
	Dekking partners	188			
	Tekort	0			
Groenadoptie	**Begroot**	**100**	**100**	**100**	**100**
	Dekking partners	100	100	100	100
	Tekort	0	0	0	0
Leefbaarheidsprojecten	**Begroot**	**170**	**150**	**150**	
	Dekking rijk	170	150	150	
	Tekort	0	0	0	
Participatie herinrichtingsprojecten	**Begroot**	**83**	**83**	**83**	**83**
	Dekking rijk	83	83	83	
	Tekort	0	0	0	-83
Buurtdragers en buurtmakers	**Begroot**	**71**			
	Dekking partners	71			
	Tekort	0			
Uitvoering en participatie	**Begroot**	**70**	**70**	**70**	**70**
	Dekking partners	70	70	70	70
	Tekort	0	0	0	0
Gebiedsteam Openbare Ruimte	**Begroot**	**808**	**808**	**808**	**808**
	Dekking rijk	500	500	500	
	Dekking partners	308	308	308	308
	Tekort	0	0	0	-500
Poort van Zaandam-Oost/ Jasperstraat - Huis van de Wijk*	**Begroot**	**1.433**	**1.433**	**333**	
	Dekking rijk	1.433	1.433	333	
	Tekort	0	0	0	
Bijdrage realisatie drie schoollocaties*	**Begroot**	**683**	**683**	**683**	
	Dekking rijk	683	683	683	
	Tekort	0	0	0	
Capaciteit team Fijn Wonen	**Begroot**	**205**	**205**	**205**	**205**
		205	205	205	205
	Tekort	0	0	0	0

* *Hier zijn alleen de extra investeringen vanuit het Pact opgenomen. Het totale bedrag voor deze activiteit is hoger, maar wordt deels gedekt vanuit de reguliere begroting van de partners.*

BEGROTING OPGAVE - VEILIGHEID

Interventie		2024	2025	2026	2027
Team Wijkgerichte Overlast*	**Begroot**	**1.105**	**1.105**	**1.105**	**1.105**
	Dekking rijk	1.105	1.105	130	
	Tekort	0	0	-975	-1.105
Interventieteam*	**Begroot**	**675**	**675**	**675**	**675**
	Dekking rijk	675	675	675	675
	Tekort	0	0	0	0
Opkopen malafide kamerverhuur	**Begroot**	**0**	**500**	**1.250**	**1.250**
	Dekking rijk	0	500	1.250	1.250
	Tekort	0	0	0	0
Aanschaf ANPR-camera's	**Begroot**	**234**			
	Dekking rijk	234			
	Tekort	0			
Intensieve persoonlijke begeleiding	**Begroot**	**264**	**264**	**264**	**264**
	Dekking rijk	166	166	166	
	Dekking partners	98	98	98	98
	Tekort	0	0	0	-166
Interventies Preventie Met Gezag	**Begroot**	**728**	**728**	**728**	**728**
	Dekking rijk	728	728	728	728
	Tekort	0	0	0	0

* *Hier zijn alleen de extra investeringen vanuit het Pact opgenomen. Het totale bedrag voor deze activiteit is hoger, maar wordt deels gedekt vanuit de reguliere begroting van de partners.*

BEGROTING OPGAVE - GEZONDHEID

Interventie		2024	2025	2026	2027
Gezonde leefomgeving	**Begroot**	**115**	**115**	**115**	
	Dekking Rijk	115	115	115	
	Tekort	0	0	0	0

BEGROTING INTEGRAAL

Interventie		2024	2025	2026	2027
Lobelia en Spaansgroen	**Begroot**	**252**	**115**	**115**	**115**
	Dekking rijk	177	40	40	40
	Dekking partners	75	75	75	75
	Tekort	0	0	0	0
Sleutelpersonen	**Begroot**	**202**	**202**	**202**	**202**
	Dekking rijk	202	202	196	
	Tekort	0	0	-6	-202
Versterken ondersteuning van het netwerk bij Bulgaarse inwoners	**Begroot**	**166**	**166**	**166**	**166**
	Dekking rijk	166	166	166	
	Tekort	0	0	0	-166
Pact Academy	**Begroot**	**83**	**83**	**83**	**83**
	Dekking rijk	83	83	33	
	Tekort	0	0	-50	-83
Handgeld	**Begroot**	**60**	**60**	**60**	**60**
	Dekking partners	60	60	60	60
	Tekort	0	0	0	0
STIPP	**Begroot**	**55**	**55**	**55**	**55**
	Dekking partners	55	55	55	55
	Tekort	0	0	0	0
Aanpak huiselijk geweld	**Begroot**	**100**			
	Dekking rijk	100			
	Tekort	0			
Overig	**Begroot**	**213**	**197**	**197**	
	Dekking rijk	213	197	197	
	Tekort	0	0	0	
Programmabureau	**Begroot**	**930**	**1.008**	**1.008**	**1.008**
	Dekking rijk	372	422	422	422
	Dekking partners	558	586	586	586
	Tekort	0	0	0	0

PACT ZAANDAM OOST 2024-2044